

PEKKA ERVAST

*

JUMALA
JA
ONNI

1

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TIETÄJÄ
JUMALA JA ONNI

RUUSU-RISTI-KIRJASTO N:o 8

JUMALA JA ONNI

Palanen länsimaalaista uus-uskonnollisuutta

*

*Helsingin esitelmää
syksyllä 1922 pitänyt*

PEKKA ERVAST

*

VIIPURI 1923
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TIETÄJÄ

2

HELSINGISSÄ 1923
KESKUSKIRJAPAINO OY.

I.

Kun aloitamme talven työtä, on paikallaan nyt niinkuin ennenkin luoda lyhyt silmäys itse teosofiseen liikkeeseen. Olemmehan aina talven aikana syventyneet erikoiskysymyksiin, mutta näin alkaessa on hyvä muistuttaa mieliin, mikä tarkoitus teosofisella liikkeellä yleensä on.

Jos tahdomme muutamain sanoin kuvata tätä tarkoitusta, voimme sanoa, että se alusta saakka on ollut herättää ihmiskuntaa henkisestä uneliaisuudesta ja laiskuudesta, herättää ihmiskuntaa liian tyytyväisestä itsekylläisyydestä ja liian turhanpäiväisestä kiireestä, herättää ihmiskuntaa ajattelemaan elämän suuria kysymyksiä, pysähtymään touhuissaan ja kysymään itseltään, mikä on tämä olemassaolo, mikä on tämän elämän tarkoitus. Teosofisen liikkeen tehtävä on sanalla sanoen herättää meitä totuuden etsimiseen. Jos me silloin väitämme, että onhan sitä aina etsitty maailmassa ja onhan meillä tieteellinen tutkimuksemme, joka ei muuta teekään kuin etsii totuutta, jonka koko elinehto ja koko tarkoitus on totuuden etsiminen, niin teosofia vastaa tähän: ei ole kysymys siitä totuudesta, jota voidaan etsiä nykyisellä tieteellisellä tavalla, ei ole kysymys siitä tiedosta, joka aikaa myöten kehittyy ja laajenee, siitä, joka aikain kuluessa muuttuu. Ei ole kysymys siitä. Sillä kun ihminen pysähtyy ajattelemaan ja kysymään itseltään, mikä on elämän tarkoitus, ei hän suinkaan kysy semmoista tieteellistä totuutta, joka voi tänään olla yksi ja huomenna toinen. Ei hän voi tyytyä semmoiseen elämän selitykseen, jonka hänelle voi antaa luonnontiede, sillä kehitysasteella, jolla luonnontiede kulloinkin on, sillä luonnontiede selitti 30 tai 50 vuotta sitten aivan toisella tavalla, mikä oli elämä, kuin mitä se tekee tänään. Luonnontiede ja tieteellinen totuuden etsintä, joka tapahtuu yliopistossa oppineitten välityksellä, on muuttuvainen. Se on kehittyväinen. Se aikojen kuluessa, omien tietojensa lisääntyessä, antaa alati vaihtelevan kuvan maailmasta ja ihmiselämän tarkoituksesta.

Sentähden ihminen, joka todella kysyy elämän totuutta, ei voi hengessään tyytyä tieteen antamaan selitykseen, joka tänään voi olla materialistinen, huomenna ylevästi skeptillinen, vaan hän kysyy: eikö ole olemassa mitään ikuisia ja muuttumatonta totuutta, eikö ole olemassa mitään semmoista valaistusta ja tietoa, joka ratkaisisi ikuisia kysymyksiä ja ratkaisisi elämän arvoituksen ikuisiksi ajoiksi? Eikö ole mitään semmoista totuutta?

Niin kysyy ihminen hengessään, ja hänen henkensä tyytyä ainoastaan semmoiseen vastaukseen, jossa on ikuisuuden tuulahdus ja tunnelma.

Teosofinen liike on alusta saakka julistanut: semmoinen totuus on olemassa. Ja se on lisännyt tuon vielä tärkeämmän asian: semmoinen totuus on saavutettavissa. Ihmisen ei tarvitse vaeltaa pimeydessä, eikä hänen ole pakko ainoastaan tieteellisellä tavalla etsiä totuutta, sillä hän on tilaisuudessa löytämään iankaikkisen totuuden.

Totuus on löydettävissä — tämä oli teosofisen liikkeen sanoma alusta lähtien, sen muuttumaton sanoma. Ei mikään muu liike, ei kukaan muu ihminen ole meidän aikoinamme, viimeisinä vuosisatoina, uskaltanut sanoa mitään tämmöistä. Ei ole kukaan muu uskaltanut väittää, että totuus on määrättyllä tavalla etsittävässä ja löydettävissä. Ei kukaan muu kuin teosofinen liike, kuin madame Blavatsky ja hänen oppilaansa.

Kun kysymme, miten teosofinen liike tuota totuus käsitettä tarkemmin määrittelee, saamme välittömän vastauksen jo itse teosofian nimestä. Minkä tähden näet on valittu nimi „teosofia“, joka sana merkitsee „jumalviisautta“? Siihen vastataan: „totuus“ iankaikkisessa merkityksessä on samaa kuin „Jumala“. Mutta madame Blavatsky ei mielellään nähnyt, että sanaa „teosofia“ käännettiin sanoilla „Jumalan viisaus“ tai „viisaus Jumalasta“, vaan hän tahtoi mieluummin, että se käännettiin „viisaus semmoinen kuin on jumalilla“, siis „jumalain viisaus“.

Tämä voi tuntua ensin oudolta. Mutta jos vähän ajattelemme, ymmärrämme, kuinka asiallinen oikeastaan madame Blavatskyn käännöös on. Hän tahtoi huomauttaa, että „viisaus Jumalasta“ on liian epämääräinen käsite. Kuka tahansa saattaa väittää olevansa „jumalviisas“ tai tuntevensa „Jumalan“. Sitä helposti väittää ihminen, joka luulee löytäneensä tai kokeneensa jotakin omasta mielestään arvokasta ja korkeata. Mutta kuka tahansa ei voi sanoa: minulla on semmoinen viisaus kuin jumalilla, sillä käytännöllisesti väite ei merkitse mitään, jos ei tiedetä, millainen viisaus on jumalilla.

Nyt madame Blavatsky tahtoi sanoa, että semmoinen tieto kuin on jumalilla totuudesta eli Jumalasta, semmoinen tieto eli viisaus on ihmistenkin saavutettavissa. Hän ei tahtonut epämääräisesti väittää, että voimme saada tietoa Jumalasta. Hän tahtoi myöskin lisätä, kuinka paljon tietoa olimme oikeutetut tavoittelemaan Jumalasta eli totuudesta: saman verran kuin on jumalilla.

Jonkun mielestä tämä madame Blavatskyn selitys tuntunee taikauskoisen vaateliaalta, „jumalat“ kun lienevät perin tarumaisia olentoja. Mutta kuta enemmän etsijä syventyy teosofiseen elämänymmärrykseen, kuta enemmän hänelle selviää, minkälainen tieto on ihmisen saavutettavissa, sitä enemmän hän huomaa, kuinka nöyrästi madame Blavatsky sittenkin määritteli tuota tietoa, kuinka nöyrästi ja samalla kuinka tyhjentävästi, kuinka eksaktisesti. Sillä viisaus, joka on ihmisen saavutettavissa, on viisaus, joka jo on olemassa. Mitä tietäisimme viisauden saavuttamismahdollisuuksistaan, ellei Viisaita jo olisi olemassa? Nimitettäköön näitä Viisaita jumalallisiksi olennoiksi, jumaliksi, mestareiksi, vapahtajiksi tai millä nimellä tahansa, niiden olemassaolo takaa meillekin tiedon ja viisauden saavuttamismahdollisuuden. Kysymys näiden jumalolentojen olemassaolosta ei kuulu tämänpäiväiseen tekstiimme, mutta tiedämme kaikki, että teosofisen liikkeen ydinoppina on juuri noiden kuolemattomien Tietäjien olemassaolo.

Madame Blavatsky esiintyi siis maailmassa kohta 50 vuotta sitten tuommoinen merkillinen sanoma esitettävänänsä. Hänen tuli julkilausua, hänen tuli voimalla ja ponnella julistaa ihmiskunnalle, että totuus oli löydettävissä, koska totuuden tietäjiä oli olemassa.

Ja minkälainen oli se maailma, jossa hän esiintyi? Huolimatta siitä, että tieteellisesti „etsittiin“ totuutta, maailma kyllä silloin samoin kuin nytkin imarteli itseään sillä, että se oli „löytännyt totuuden“. Eihän maailma koskaan tunnusta olevansa ilman totuuden tietoa. Eihän ihmiskunta koskaan tahtoisi myöntää rehellisesti, ettei se mitään tiedä. Ainoastaan etevimmät ja nerokkaimmat ihmiset uskaltavat sanoa: „me emme todellakaan tiedä mitään. Me tahtoisimme tietää. Mistä, millä tavalla me voimme saavuttaa tietoa?“ Ainoastaan nerokkaimmat ihmiset uskaltavat niin sanoa. Maailma on aina mielissään siitä, että sillä muka jo on totuuden tieto. Niin oli madame Blavatskyn esiintyessä. Luonnontieteiden koulussa käyneet ajattelijat olivat varmistuneet ja vakiintuneet siitä, että maailma oli niin sanoaksemme, „materialistisesti“ rakennettu ja kokoonkyhätty, ja että ainoa maailmankatsomus, joka oli totuudenmukainen, oli materialistinen maailmankatsomus. Jos heille puhuttiin Jumalasta, he sanoivat: emme tunne sellaista, emme ymmärrä koko käsitettä, emme ollenkaan näe, missä se Jumala olisi. „Jumalaa“ ei ole olemassa. Ei ole olemassa muuta elämää kuin se, minkä näemme näillä aisteilla ympärillämme. Sitä me tutkimme, ja sen olemme huomanneet olevan ilman „sielua“, ilman „Jumalaa“. Kaikki on materiaa, kaikki on ainetta. Itse elämä on suuri aineellinen ilmennys. Siinä on sen arvoitus, siinä sen ratkaisu.

Sillä tavalla toinen puoli maailmaa oli sängen tyytyväinen ajatellessaan ja tuntiessaan. Toinen puoli ihmiskuntaa oli taas kiinni kaikenlaisissa uskonnollisissa käsityksissä. Se sanoi: „meillä on totuus. Jumala itse on ilmoittanut meille totuuden.“ Maailma oli jakautunut monenlaisiin uskontoihin, ja uskonnot monenlaisiin lahkoihin, ja jokainen lahko oli erinomaisesti tyytyväinen juuri siitä, että sillä oli totuuden tieto. Kaikki huusivat madame Blavatskylle: Totuuden tieto on meillä jo! Kuinka sinä julkeat ja rohkenet neuvoa meille, että meidän tulisi etsiä totuutta, kun meillä jo on totuus! Se on meille jo annettu. Se on tässä meidän lahkomme opetuksissa. Jumala on itse ilmoittanut tämän totuuden meille, ja tässä omassa lahkossamme olemme ymmärtäneet sen kaikista parhaiten. On ihan selvä, todistettu asia, että me tiedämme kaikista parhaiten, kuinka on käsitettävä ilmoitus, jonka Jumala on ihmiskunnalle ilmoittanut!

Ihmiset olivat erinomaisen itsekylläisiä ja tyytyväisiä siihen, että heillä oli totuus. Tarkemmin tarkastettaessa eri lahkoja ja uskontoja, selvisi kyllä, että heillä oli sekä toisistaan poikkeavia että yleensä mitä hullunkurisimpiakin käsityksiä totuudesta eli Jumalasta. Toisilla oli semmoinen käsitys totuudesta, että se oli painettuna määrättyyn kirjaan eli „sanaan“. Sangen monilla oli semmoinen kuva Jumalasta, että hän oli hirvittävä tyranni, joka saattoi joitakin ihmisiä heittää „iankaikkiseen kadotukseen“ ja piinata niitä siellä loppumattomia aikakausia, „iankaikkisesti“. Filosofisesti katsoen voimme yleensä sanoa materialistein olleen mielestään selvillä siitä, että itse elämä oli suuri aineellisuus, personaton olemassaolo eli voima, jolla ei ollut tunteita, ei ajatuksia, joka ei ketään säälinyt, ei kenestäkään ihmisestä huolta pitänyt; uskonnollisilla ihmisillä taas oli se käsitys Jumalasta, että hän oli aineellisen maailman, ilmenneen olemassaolon personallinen luoja, personallinen hallitsija, joka johti ja ohjasi kaikkea. Ja sentähden lahkoissa yleensä uskottiin, että tämä personallinen johtaja, hallitsija ja luoja erikoisella tavalla suosi juuri „meidän kirkkomme“ jäseniä ja yksilöitä. Tuo suuri, mahtava maailman hallitsija ja luoja rakasti erikoisesti juuri heitä. Heille Jumala tahtoi kaikkea hyvää, heidät hän tahtoi kuoleman jälkeen paratiisiin. Mutta voi kaikkia kadotettuja olentoja ulkopuolella heidän armoitettua kirkkoansa! Voi niitä! Suuri maailman luoja ja hallitsija vihasi niitä, vihasi vanhurskaasti heidän syntiensä tähden, heidän pimeytensä ja uskottomuutensa tähden. Heillä ei ollut mitään armoa odotettavana. Kaikki ihmiset, jotka eivät olleet koskaan kuulleet tämän kirkon ihanasta armonsanomasta, vaelsivat maailmassa mitä hirveimmässä vaarassa. Kuinka heille kävikään? Jumalan ääretön, raskas viha mursersi heidät ja piinasi heitä iankaikkisesti!

Näin uskoivat kristityt lahkoissaan ja kirkoissaan. Ja he kokoutuivat kiittämään Jumalaa, joka oli niin armollinen heille, että Hän antoi heidän pelastua, vaikka koko muun ihmiskunnan piti kulkea iankaikkiseen kadotukseen.

Semmoinen oli tilanne maailmassa, kun madame Blavatsky esiintyi. Eihän se ole vällan semmoinen nyt enää. Kohta on kulunut 50 vuotta siitä, kun teosofinen liike pantiin alulle. Maailma on hieman viisastunut siitä lähtien. On menty hieman eteenpäin sivistyksessä, — pikkuisen, ei paljon. Emme saa olla liian ylpeitä, emme saa liikaa luulotella, että jo tässä ollaan ylevämielisiä filosofeja kaikki. Ei suinkaan. Kyllä vielä on paljon, joka muistuttaa noita entisiä aikoja, mutta pikkuisen olemme valistuneet, pikkuisen osaamme ajatella toisella tavalla. Olemme varovaisempia arvosteluissamme ja tuomioissamme. Jos kuulumme johonkin uskonlahkoon, emme niin ketterästi ja äkkipikaa tuomitse toisia huokaillen: ah, te kadotuksen lapset! Olemme huomanneet sen liian ylimalkaiseksi, liian tyhmäksi, liian lapselliseksi, — sitä arvostelua ei kukaan ota enää umpimähkään uskoakseen! Ihmiskunta on oppinut kysymään: mutta kuinka on tuon ikuisen kadotuksen laita? Onko aivan varma, että mainittua kadotusta on olemassa?

Teosofiset, spiritistiset y.m. materialismia vastaan taistelevat liikkeet ovat aikaansaaneet mullistuksen ihmisten käsityskannoissa, ja luonnontieteidenkin edistys on ikäänkuin avannut portit henkevämmälle maailmankatsomukselle. Elämä ei ole enää niin lapsellisen yksinkertainen kuin materialismi kuvitteli sen olevan. Se on täynnä salaisuuksia ja arvoituksia. Se tarjoaa tiedemiesten tutkittavaksi lukemattomia ilmiöitä, joita ei käy selittäminen materialistisesti.

Sentähden maailma on tänäpäivänä paljon alttiimpi spiritualistisille ja idealistisille elämäntutkimuksille kuin 50 vuotta sitten. Niitä viliseekin joka taholla. Kaikenlaiset „mystikot“ ja „tietäjät“, kirjailijat ja ajattelijat tarjoavat elämänarvoitusten ratkaisujaan ja kilpailevat keskenään yleisön suosiosta. Yksinkertaiset ja vilpittömät totuudenetsijät olisivat kuin yöllisellä merellä purjehtijat ilman kompassia, ellei madame Blavatsky teosofisen liikkeen suurissa perustotuuksissa olisi antanut heille niitä pimeydessä loistavia tähtiä, joiden mukaan he voivat ohjata kulkuaan ja etsimistään.

Niinpä materialismin vastakohdassa eli puhtaassa spiritualismissa piilee vaara siinäkin. Tämä ylen henkevä katsantokanta sanoo: ainetta ei ole olemassa, aine on harhaa. Oleva on ainoastaan tajunta. Ja mikä on tajunta? Se on Jumala, joka tajuaa. Tajuaava, personallinen Jumala on ainoa, mikä on olemassa.

Tämä on erittäin syvällinen, erittäin filosofinen ja — erikoisesti itämaalainen näkökanta. Se kietoo pauloihinsa monen totuudenetsijän, joka ei tiedä olla varuillaan. Se häntä tyydyttää, ja se vetää puoleensa monen, joka on harrastanut teosofiaakin. Jos hän ei ole selvillä siitä, mikä madame Blavatskyn mukaan on kaiken teosofisen totuuden etsimisen alku ja perusta, niin hän tutustuessaan teosofiseen maailmankatsomukseen, voi joutua käsityksissään tuommoiseen itämaallaiseen tulokseen, joka on houkutteleva hänen sielulle, mutta liaksi — sanoisinko? — uskonnollismakuinen kyetäkseen nostamaan hänet siihen objektiiviseen totuuden tietoon, joka „vapauttaa“ hänen sielunsa.

Tahdon koettaa kuvata teille tätä niin sanoakseni „itämaalaista“ ja sangen mystillistä, sangen syvällistä jumalauskoa.

Se keskittyy siihen, että olemassaolon takana on personallinen tajunta, suuri merkillinen tajunta, joka ajattelee, tai niinkuin itämailla voidaan sanoa, joka „näkee unta“. Mitä on koko tämä olemassaolo? kysyy itämaalainen. Se on sitä, että jokin salaperäinen olento, jokin kuvaamattoman suuri ja ihmeellinen tajunta „näkee unta“. Koko olemassaolo on vain tuon Jumalan ajatusta, tuon Jumalan kuvittelua, tuon Jumalan unennäköä.

Tämä on syvällinen näkökanta. Terävimmät ja mystillisimmät kirjailijat saattoivat siihen nousta, tai niinkuin madame Blavatsky ehkä sanoisi — siihen eksyä. Sitä helpommin, koska teosofiainkin mukaan tuonlaatuinen olento eli tajunta on olemassa. Se on maailman sielu, se on „logos“, joka on kaiken olemassaolon takana.

Saatomme helposti kuvitella haaveellista itämaalaista, joka istuu ja mietiskelee ja näkee, että koko olemassaolo on vain Jumalan mielikuvitusta. Ja kun hän viettää säännöllistä, rauhallista elämää, jossa ei mitään tapahdu, niin hänen oma elämänsäkin on hänen mielestään kuin unennäköä. „Mikä oikeastaan on todellista tässä minun olemassaolossani?“ hän kysyy itseltään. „Minä nukun ja nousen ylös, minä teen työtä ja syön, ja minä panen taas maata. Koko olemassaoloni on unta. Eikä se olekaan minun untani, vaan jonkun toisen, mahtavan, ihmeellisen olennon unta! Minä olen vain tuon toisen olennon ajatus, vain unikuva tuon toisen olennon unennäkössä! Ei ole mitään todellisuutta. Tämä elämä ei ole ollenkaan todellista, kaikki on maajaa, niinkuin hindulainen sanoo, epätodellista harhaa. Kaikki on unta.“

Milloin tämä käsitys kärsii kovan iskun? Silloin kun elämä, joka sittenkin on „todellisuus“, on tavallista kovakouraisempi, kun se yhtäkkiä yllättäen odottamattomana onnettomuutena astuu uneksijan eteen, — silloin ihminen todella herää „unestaan“. Kun koko maailmaa esim. kohtaa sellainen kohtalon isku kuin äskeinen maailmansota, silloin on uneksijankin vaikea kuvitella, että elämä on unta, saatiikka että se on toisen unennäköä.

Mutta tietysti saattaa sittenkin olla ihmisiä, niin vakuutettuja olemassaolon epätodellisuudesta, että vaikka heitä kohtaa suuriakin suruja ja tuskia, he kuitenkin jatkuvasti ajattelevat, että elämä on Jumalan unennäköä. Silloin he kuitenkin pian, jos elämä tulee heille piinaksi ja he näkevät, että se on toisillekin piinaksi, niinkuin esim. maailmansodassa, — silloin he pian lisäävät mielessään: mutta olento, joka näkee tätä unta, onkin paha henki. He eivät osaa muuhun johtua. Heidän täytyy tulla siihen johtopäätökseen, että jos tämä olemassaolo on unta, jos se on Jumalan mielikuvitusta, niin Jumala on paha. Miksikä muuten olisi niin paljon kärsimistä? Miksikä olemassaolo muuten olisi niin täynnä järjetöntä ja käsittämätöntä tuskaa? Hän, joka unta näkee, hän on paholainen.

Tähän päättyy semmoisen filosofin mietiskely. Lopputulos on auttamaton fatalismi, joka käytännössä voi viedä heikkoja sieluja traagillisiinkin selkkauksiin, mutta joka filosofisena näkökantana sittenkin on kiehtova.

Ja sentähden tämä on ensimmäinen suuri vaara, joka tulee totuuden etsijän tielle ja sanoo hänelle: älä ole materialisti, vaan usko siihen Jumalaan, joka olemassaolossa on tajuinen, usko siihen itsetajuun, joka

kaiken ajattelee.

Madame Blavatskyn teosofia sanoi: tämä on vaara, sillä emme saa näin äkkiä hypätä logos-uskoon. Emme saa tällä tavalla ilman muuta olla ymmärtävinämme logoksen salaisuutta, sillä logoksen salaisuus ei ole ensimmäinen salaisuus, eikä se ole olemassaolon viimeinen salaisuus, ei logos ole „kaiken“ takana, ei logos ole absoluuttinen. Emme pääse mihinkään totuuden etsimisessämme, jos pysähdymme logos-uskoon tällä tavalla. Meidän täytyy saada käsitys absoluuttisesta elämästä. Meidän täytyy ensin päästä puolueettomaan, personattomaan käsitykseen elämän syvimmästä salaisuudesta, ennenkuin voimme ymmärtää mitään personallisia mysterioita elämässä.

Sentähden madame Blavatsky painosti teosofisessa liikkeessä ensimmäisenä semmoisen totuuden, jonka perille kuka ihminen tahansa voi päästä, joka vilpittömästi etsii totuutta, joka vilpittömästi ajattelee, joka katselee elämää niin sanoaksemme puolueettomasti. Jokainen etsijä voi päästä sen totuuden tietoon, josta madame Blavatsky nimenomaan sanoi ja painoi mieleen: „se on ensimmäinen. Teidän täytyy ensin päästä selvytyteen tästä asiasta, sitten voitte ymmärtää toisiakin mysterioita.“

Mikä on nyt se totuus, jota madame Blavatsky teroitti ensimmäisenä?

Se on totuus ihmisestä, se totuus, että olemme kaikki ihmisiä. Ja mitä se merkitsee? Se merkitsee, että olemme ajattelevia, tuntevia, tahtovia olentoja, ja näin totuuden etsijän silmillä katsottuna ennenkaikkea, että olemme järkeviä olentoja, jotka juuri kysymme, mikä on totuus. Se merkitsee, että kun ihmisinä riisumme itsemme alastomiksi elämän edessä, täytyy meidän tunnustaa, ettemme tiedä totuutta. Olemme etsijöitä, emme tietäjiä, — ja tältä kannalta kaikki vain — ihmisiä. Nimitämme kyllä itseämme tässä näkyväisessä maailmassa eri arvonimillä. Toinen sanoo: minä olen oppimaton suutari, toinen: minä olen oppinut professori, kolmas: minä olen kuuluisa taitelija, neljäs: minä olen mahtava kuningas, j.n.e., mutta kaikista noista harhoista meidän täytyy päästä. Ihmisinä, totuuden etsijöinä emme ole köyhiä emmekä rikkaita, emme oppineita emmekä oppimattomia, emme kuninkaita emmekä kerjäläisiä, emme professoreita emmekä suutareita. Olemme ihmisiä, ajattelevia olentoja, totuuden kysyjä ja totuuden etsijöitä. Tämä on meidän tunnustettava.

Niin kauan kuin luulemme Jumalan armoittaneen meitä erikoisella tavalla, antamalla meille jonkin pyhän kirjan, johon voimme turvata tai jonkun viisaan piispan tai pastorin, johon voimme nojata „autuuden asioissa“, niin kauan kuin luulemme, ollessamme kuninkaana jonkun suuren valtakunnan yli, että totta kai nyt Jumala tai elämä huolehtii meistä kuolemankin jälkeen, kun se kerran on antanut meille niin ihmeellisen ja mahtavan aseman tässä näkyväisessä elämässä; niin kauan kuin luulemme, että koska nyt kerran olemme paaveja täällä maan päällä, niin kai me jotakin Jumalan edessä merkitsemme — ei suinkaan Jumala olisi nostanut meitä niin korkealle, ellemme jotakin olisi, — niin kauan elämme, harhassa. Ja siitä harhasta tulee meidän vapautua. Jollemme kulje sen portin läpi, joka riisuu meidät paljaksi turhamaisuudestamme ja luulottelustamme, emme tajua ensimmäistäkään totuutta. Sillä ensimmäinen heräämisemme on siinä näkemisessä, että olemme ihmissieluja, jotka etsimme totuutta, mutta emme mitään tiedä.

Sillä tavalla kolkutamme elämän ovele. Elämän ovi on meille kuin taivaan ovi. Jos se avautuisi, olisimme taivaassa. Jos elämän ovi avautuisi meille, niin että tietäisimme, mikä on elämä, mikä on totuus, kuka Jumala on, silloinhan olisimme taivaassa, silloin olisimme pelastetut, silloin olisimme löytäneet. Mutta nyt emme mitään tiedä. Me kolkutamme.

Ja kun kolkutamme, voi ovi avautua raolleen, niin että syvemmin näemme ja tunnemme, syvemmin tiedämme, mitä on elämä. Se syvempi näkemys, mikä silloin tulee osaksemme, on siinä, että näemme olevamme veljiä. Olemme kaikki samassa asemassa. Ei auta prameilu, ei ylvästely, ei ulkokultaisuus. Olemme kaikki veljiä juuri tässä suuressa, sanomattomassa tietämättömyydessämme. Madame Blavatskyn olikin tapana nimittää ihmiskuntaa „suureksi orvoksi“. Tämän nimityksen salaperäinen kauneus paljastuu

meille juuri tuossa kokemuksessamme. Ihmiskunta on suuri orpo. Kuinka totta tämä on! Ei ole mitään tuommoista Jumalaa, joka näkisi meistä unta, jota voisimme syyttää ilman muuta, jota voisimme sanoa paholaiseksi tai piruksi. Ei ole mitään semmoista, sillä ensimmäinen totuus, josta pääsemme varmuuteen, on ainoastaan se, että ihmiskuntana olemme kuin suuri orpo, jolla ei ole vanhempia. Me olemme heitetyt tänne tietämättömyyteen. Mutta meitä on tuhansia ja miljoonia yhdessä — me olemme veljiä. Ja me, jotka olemme veljiä, meidän pitäisi siis auttaa toisiamme, tukea toisiamme! Vaan mitä me teemme? Elämme niinkuin villit pedot, raatelemme toisiamme, riitelemme, sodimme, luulemme olevamme niin hyvässä turvassa täällä maan päällä, että saamme vapaasti toisiamme sortaa ja ahdistaa; luulemme olevamme niin suuresti Jumalan ja elämän suosiossa, että saamme vaikka riistää hengen toisiltamme ja tehdä mitä pahaa tahansa. Ja sotiessamme ja tuomitessamme huudamme vielä Jumalan ja kaikenlaisten korkeiden olentojen nimiä avuksi ja toimimme niiden nimessä. Niin me ihmiset elämme ja niin me uskomme. Niin suuresti luulemme olevamme elämän suosiossa, Jumalan suosiossa.

Mutta kun lähdemme totuutta etsimään, on ensimmäinen totuus, mikä meille paljastuu, se, että ihmiskunta on suuri orpo. Meidät on heitetty tänne tulemaan toimeen yksin ja omin neuvoin. Meitä ei suosita. Mutta meitä on monta yhdessä, samassa kadotuksessa, ja me voisimme toisiamme auttaa. Ja tämän nähdessään sydämemme vuotaa verta. Se huutaa: ettekö huomaa? Meidän pitäisi elää veljinä, meidän pitäisi toisiamme rakastaa ja auttaa. Mutta me emme osaa toteuttaa tuota veljeyttä. Olemme niin tyhmiä, niin epäintelligenttejä, niin sokeita. Emme oikeastaan ole niin pahoja. Jokaisessa ihmisessä on inhimillinen sydän. Jokainen on ihminen, kunpa vain heräisi, kunpa vain pääsisi tietoon itsestään, kunpa vain etsisi totuutta!

Ja sentähden totuuden etsiminen on inhimillinen velvollisuutemme. Se on myös ainoa pelastuksemme. Sillä niinkuin madame Blavatsky ja teosofinen liike alusta saakka on julistanut ja ikäänkuin luvannut: etsijä löytää. Ja etsijän ensimmäinen löytö on veljeys, joka ei ole sentimentaalinen tunneasia eikä runollinen mielikuva, vaan suuri, kamala, julma todellisuus, joka tuomitsee meitä kaikkia, mutta samalla vapauttaa meidät siitä harhasta, jossa elämme.

*

II.

Ajatelkaamme vielä veljeyttä, tuota ihmiskunnan suurta orpoutta, mutta sillä tavalla, että kysymme: onko olemassa Jumala? Ja minkälainen on Jumala? Onko Jumala personallinen vaiko personaton? Jos kysymme tämän teosofialta, silloin tietysti teosofia vastaa: etsikää totuutta, etsikää tietoa Jumalasta ja tietäkää, että voitte Jumalan saavuttaa, voitte saavuttaa tietoa siitä, millainen Jumala on.

Niinkö? Voimmeko ihmisinä saavuttaa tietoa Jumalasta? Mitä silloin merkitsee sana „tieto“? Tähän vastaa teosofia: sana „tieto“ merkitsee tässä tapauksessa kokemusta, tietoa, joka perustuu kokemukseen. Usein sitä sanaa käytetään laajemmassa, epämääräisessä merkityksessä. Puhutaan esim. yliopistollisista tiedoista, jotka hankitaan suurimmaksi osaksi lukemalla — jonkun verran havaintoja tekemällä; nämä yliopistolliset tiedot ovat siis parhaasta päästä kirjatietoja, muistitietoja.

Nyt teosofia sanoo: semmoisesta tiedosta ei ole kysymys, kun puhutaan „totuuden tiedosta“, „tiedosta Jumalasta“. Ei ole kysymys silloin muistitiedosta, vaan kokemuksesta.

Mikä on ero muistitiedon ja kokemukseen perustuvan tiedon välillä? On olemassa kaikille tunnettu ero. Ottakaamme esimerkki. Otaksukaamme, että näemme kuvia Lontoosta, monenlaisia kuvia lontoalaisista näköaloista, rakennuksista, kirkoista, museoista ja monenlaisia hauskoja, vilkkaita, vaikkapa „eläviä kuvia“ Lontoon katuelämästä. Otaksukaamme lisäksi, että luemme Lontoosta kirjoja, joissa kerrotaan, kuinka suuri Lontoo on, kuinka paljon väkeä kaupungissa on, kuinka suuret ja korkeat kirkot ja minkälaiset rakennukset siellä on, millä tavalla ihmiset elävät siellä, niin voimme saada kokolailla hyvän kuvan Lontoosta.

Tätä nimitämme silloin jonkinlaiseksi tiedoksi. Sillä jos otamme sellaisen ihmisen, joka ei ole lukenut mitään eikä nähnyt mitään kuvia Lontoosta, ja vertaamme häntä toiseen ihmiseen, joka on näistä asioista lukenut ja nähnyt kuvia, niin huomaamme selvän eron: toinen tietää semmoista, jota toinen ei tiedä. Ja kuitenkin myönnämme, että tämä tieto, joka on saatu kuvista ja kirjoista, ei ole kokemusta sanan varsinaisessa, fyysisessä merkityksessä. Sillä jos tietomme Lontoosta perustuu kokemukseen, olemme käyneet Lontoossa. Jokainen kokenut muuten tietää, mikä suunnaton ero on kirjatiedon ja kokemuksen välillä. Kaikki kuvista ja kirjeistä saadut tiedot ovat ilman elävää elämää, ovat jollain tavalla liian objektiivisia, liian paljon ulkopuolella meitä, jota vastoin se, joka joutuu Lontooseen, keskelle sen elämää, todella hämmästyttävä esim. katuliikenteen vilkkautta, tiheyttä ja järjestystä, heti oivaltaen eron todellisen kokemuksen ja kirjatiedon välillä. Kokemus on elävää elämää, se syöpyy vereemme. Kuvista ja kirjoista saatua „tietoa“ täytyy mielikuvituksen olla mukana elävöittävässä, mutta fyysillinen kokemus tulee kaikkien aistien välityksellä elävänä tietona suoraan sieluun. Sitä tietoa me ikäänkuin näemme, kuulemme, tunnemme, haistamme ja maistamme.

Samanlainen ero on olemassa korkeammassa asioissa, hengen kysymyksissä, kokemuseräisen tiedon ja muistitiedon välillä.

Kun teosofia neuvoo meitä etsimään tietoa Jumalasta, siis kokemaan Jumalaa, viittaa se siihen, että on olemassa valtava ero Jumalakäsitteiden ja Jumalakokemuksen välillä. Useimmat ihmiset, jotka sanovat uskovansa Jumalaan ja omaavat esim. kristinopin mukaisen maailmankäsityksen, ovat luoneet itselleen kuvan Jumalasta, maailmasta ja ihmisestä; he ovat mielessään selvillä asioista, ovat lukeneet ja kuulleet niistä, ovat uskoneet lapsuudesta asti sillä tavalla, ja heidän henkensä on täysin tyydytetty. Mutta voivatko he sanoa ja vakuuttaa kokemuksesta tietävänsä, että asiat ovat niinkuin he uskovat? Eivät. Ainakin useimpain täytyy tunnustaa: „Me uskomme niin, me ajattelemme niin. Emme ole sitä kokeneet.“ Kuinka voisikaan sellaista kokea? huudahtavat ihmiset. Kuinka Jumalaa voisi kokea? Kuitenkin on uskovaisia,

jotka jäävät miettimään ja sanovat: „kyllä jotakin voi kokea.“ He väittävät „jotakin“ kokeneensa, mutta eivät osaa selittää, mitä ovat kokeneet. He sanovat esim.: „minä olen kokenut Jumalan armoa, minä tiedän, että Jumala meitä armahtaa ja että saamme sovinnon Jumalan kanssa Kristuksessa.“ Mutta sittenkin heidän käsityksensä on niin hämärä, että olemme liian tungettelevia, jos ryhdymme heitä kysymyksillä ahdistamaan. He eivät ole kyllin suuria filosofeja, jotta osaisivat kysymyksiin vastata. He pelästyvät: „ei, ei saa ajatella niitä asioita! Ei saa liaksi niitä ajatella!“

Nyt teosofia sanoo: jos tahdotte astua sille tielle, joka lopulta vie tietoon ja kokemukseen Jumalasta, silloin teidän täytyy alottaa määrätyllä tavalla. On olemassa kaksi osaa tällä tiellä, joka tietoon vie. Ensimmäinen taival on siinä, että te puhdistatte järkeänne, ajatustanne, mieltänne. On välttämätöntä, että teistä ensin tulee filosofeja siinä merkityksessä, että uskallatte ajatella. Teidän täytyy uskaltaa luottaa ajatukseenne ja järkeenne, teidän täytyy tässä kauniissa merkityksessä olla totuuden etsijöitä. Ette saa pelätä epäuskoa, ei epäilyä, ei toivottomuutta. Ette saa mitään pelätä. Teidän täytyy antautua sellaiseen etsintään, että uljaasti uskallatte ajatella mitä tahansa. Teidän eteenne ensimmäiseksi tehtäväksi asetetaan: ajatelkaa kysymystä Jumalasta, käyttäen järkeänne mahdollisimman voimakkaasti ja tarkasti. Alkakaikkea kaikkea epäillä.

Ehkä te nyt uskotte Jumalasta, että hän on kaikkivaltias, kaikkiviisas ja kaikkiihyvä luoja. Silloin teidän täytyy pelkäämättä katsoa totuutta silmiin. Sanokaa itsellenne: jos Jumala on kaiken luonut, ja jos ei ole olemassa muuta kuin tämä yksi kaikkivaltias, kaikkiviisas ja kaikkiihyvä olento, niin minkätähden Hän on luonut kärsimyksen ja pahan? Te huomaatte, että vastaukseen ei silloin saa sekoittaa mitään epäfilosofisia huomautuksia paholaisesta tai langenneista enkeleistä tai semmoisista. Jos Jumala on kaiken takana, jos Jumala on kaiken luonut ja jos ei ole olemassa muuta kuin tämä yksi kaikkivaltias, kaikkiviisas ja kaikkiihyvä Jumala, niin Hän tietysti on myöskin kärsimyksen ja pahan takana. Silloin te kysytte, miksikä Hän on luonut kärsimyksen ja pahan? Ja kun vielä väitetään, että ihmiset, jotka Jumala on luonut, voivat joutua Jumalan vainon alaisiksi heidän syntiensä ja pahuutensa tähden ei ainoastaan tässä näkyväisessä elämässä, mutta myös iankaikkisesti kuoleman jälkeen, niin teidän täytyy myöntää, että semmoinen Jumala ei saata olla hyvä. Kaikkivaltias luoja ei silloin ole kaikkiihyvä, ja eteenne astuu pahuuden probleemi. Jumala on siis oikeastaan paha. Koska Hän kaikkivaltiaana voi suvaita, että yksikään olento kärsii iankaikkisesti, täytyy Hänen olla paha.

Tämä ainoastaan karkeaksi esimerkiksi siitä, miten arkailematta meidän täytyy ajatella elämän syvimpiä kysymyksiä. Samalla meidän täytyy ottaa selvää siitä, millä tavalla ihmiskunnan suurimmat filosofit ja etevimmät miehet ovat ajatelleet Jumalasta, mitä he ovat Hänestä selittäneet ja opettaneet. Meidän täytyy kaikkeen tutustua ja aivankuin valita kaikesta semmoista, mikä voi meitä tyydyttää edes hetkeksi, kunnes taas löydämme siinä jotakin vikaa ja työnnämme sen syrjään etsiäksemme uutta. Saattaa olla, että pian tulemme siihen, että Jumala ei ole personallinen, vaan jokin personaton elämän voima tai elämän henki. Voi myös olla, että joudumme siihen, johon n.s. ateistit tulevat, nimittäin, että Jumalaa ei ole ollenkaan. Emme saa semmoistakaan ajatusta poisheittää, vaan meidän täytyy ajatella tuokin ajatus viimeiseen mahdolliseen loppuun asti. Meidän täytyy etsiä mahdollista tyydytystä siitäkin ajatuksesta: ei ole olemassa mitään Jumalaa.

Te voitte havaita, kun tällä tavalla etsitte Jumalaa ja mietitte elämän korkeimpia kysymyksiä, että kun mielestänne kaikki määrittelyt Jumalasta ovat ontuvia, eivätkä tyydytä teitä, te sanotte itsellenne: Jumalaa ei ole. Ja samalla voitte havaita, että teidät täyttää äkkiä vapauden riemu, — vapautuksen huokaus nousee rinnastanne: „oh, olen siis päässyt painajaisesta. Turhaa on uskoa Jumalaan, turhaa on vaivata päätään semmoisilla kysymyksillä. En voi päästä siitä ikinä selville. Todella, todella, ei ole mitään Jumalaa olemassa.“

Nyt teistä tuntuu, että olette itsevaltiaita elämässä, olette kuin kuninkaita. Ei ole tuossa ketään tuomaria istumassa, joka teidän askeleitanne tarkastaisi, joka teidän tekojanne mittaisi. Te saatte kulkea vapaasti elämän tiellä. Te saatte päättää kaikista asioista niinkuin haluatte ja itse vastata kaikesta itsenne

edessä. Ja te sanotte: „kaikki on harhaa ja kaikki on turhaa lorua. Kun ihminen kuolee, niin hän kuolee, — silloin hän on kaikesta päässyt. Mitä siitä, millä tavalla hän on elänyt, pääasia on, että hän on saanut elää niinkuin häntä on haluttanut!“ Suuri vapauden riemu täyttää teidät. Teistä tuntuu, että elämä on ihanaa.

Mutta huomatkaa. Jonkun ajan perästä tulee kärsimys tai suru, ja silloin elämä ei näytäkään enää ihanalta. Silloin taas ajattelette ja kysytte: „minkätähden ihminen on olemassa? Parempi olisi, ettei ollenkaan olisi olemassa, sillä enhän minä tahdo, että olisi kärsimystä ja kurjuutta maailmassa. Minä tahtoisin, että oltaisiin onnellisia, oltaisiin vapaita ja iloisia. Minkätähden elämä sitten tulee ja puristaa minua raudankovilla kourillaan? Minkätähden elämä on sellainen? Järjen nimessä se ei saisi olla semmoinen. En näe syytä, minkätähden kärsimys minua kohtaa, minkätähden suuri tappio minut yllättää, minkätähden en pyrkimyksissäni menesty. En oikeastaan saata sitä käsittää.“ Ja teistä tuntuu taas, että mikä se on tuo olemassaolon arvoitus. Jos kaikki olisi hyvin, silloin tyytyisitte olemaan. Mutta kun elämä on piinaa ja tuskaa, niin mikä se on, tämä olemassaolo?

Taas on kysymys edessänne. Olette nyt tulleet ajatellessanne, punnitessanne, pohtiessanne siihen kohtaan, että tunnustatte: „en totisesti tiedä mitä uskoa. Sillä uskon minä niin tai näin, aina on jotakin hullua. Ensin koetin uskoa Jumalaan jos millä tavalla, sitten koetin olla uskomatta Jumalaan. Kuitenkaan ei ollut hyvin. Kuitenkin tuli arvoitus eteen. Kuitenkin nousi elämä sfinksinä eteeni ja sanoi: „sinun täytyy ratkaista elämä tai minä nielen sinut.“

Kun tässä kohdassa olette, silloin kuitenkin voimme sanoa, että olette puhdistaneet ajatuksenne ja mielenne. Tämä on Jumala-kokemuksen ensimmäinen jakso, ensimmäinen taival.

Meidän täytyy ensin puhdistua tällä tavalla järjessämme, jotta seisoisimme alastomina, tietämättöminä, kykenemättöminä elämän edessä. Se on ensimmäinen kokemus, mikä meillä pitää olla Jumalan salaisuudesta. Muistakaamme: emme voi päästä mihinkään todelliseen tietoon, ennenkuin olemme tällä tavalla puhdistaneet aivomme. Meidän on ikäänkuin lakaistava sisäinen talomme. Eräs apostoli sanoi: „ihminen on pyhän hengen temppeli“. Juuri tämä on ensimmäinen salaisuus. Meidän tulee ymmärtää, että olemme itse Jumalan temppeleitä. Siis pois tajunnastamme epäjumalan kuvat, kaikki mielikuvat, mielteet ja käsitteet, mitkä meillä on Jumalasta! Ne pois. Meidän täytyy puhdistaa itseämme, jotta tulisimme siksi, mitä olemme: pyhän hengen temppeleitä emmekä ryövärein luolia. Meidän on tultava siihen, että tunnemme oman tietämättömyytemme, että tiedämme ainoastaan olevamme ihmisiä sydämiä, jotka rakastavat, vapisevat ja tahtoisivat kokea Jumalaa.

Silloin me näemme tuon ihmeellisen totuuden, josta viime kerralla puhuin, tuon totuuden, että olemme kaikki veljiä, ei missään ulkonaisessa merkityksessä, — sillä jos ulkonaisesti määrittelimme, silloin saamme liiankin paljon erilaisia asteita, joiden mukaan me olemme enemmän tai vähemmän veljiä keskenämme, — vaan siinä pohjamerkityksessä, että olemme henkisesti veljiä, olemme henkisesti aivankuin yhtä siinä tietämättömyydessä, joka peittää meiltä elämän salaisuuden: Jumalan. Siinä suhteessa ihmiskuntamme, niinkuin madame Blavatsky sanoi, on todella suuri orpo. Olemme heitetyt yksin. Vaellamme yksin maailmassa. Ihmiskunta on suuri orpo, joka ei tiedä, mitä elämä on, joka elää sukupolvia sukupolvien perästä ja vuosituhansia vuosituhansien perästä, luoden historiaa tällä avaruuden pallolla, mutta tietämättä miksi se elää tuntematta Jumalaa joka on elämän alku.

Tämä on ensimmäinen näkemämme totuus. Meidän täytyy se kokea veressämme. Meidän täytyy kokea se sielussamme ja hengessämme. Ei ole kylliksi, että luemme siitä kirjasta tai että kuulemme jonkun siitä puhuvan. Meidän täytyy saada se kokea, ja se kokemus tulee meille vasta sitten, kun olemme ajatelleet päämme melkein puhki. Kaikki ihmiset kuka ties eivät siihen pysty. Monet, joiden käsiin ei satu esim. valaisevaa kirjallisuutta, joutuvat yhä kysymään ja kysymään: mutta kuka on Jumala, ja tulevat lopulta hulluiksi. Kuinka moni ihminen istuukaan mielisairaaloissamme juuri sentähden, että hän ei ole saanut vastausta kysymyksiinsä; hän saattaa olla jaloimpia ja henkevimpiä ihmisiä, mutta kukaan ei tullut hänelle avuksi hänen kamppailunsa päivinä. Sillä niinhän Jeesuskin sanoo evankeliumissa: ne, jotka ovat kutsutut

olemaan kansan johtajia, ne, jotka ovat fariseuksia ja kirjanoppineita, ne istuvat Mooseksen tuolilla. Mutta sen sijaan, että he avaisivat portit tiedon valtakuntaan niille, jotka etsivät, he istuvat tuolilla portin edessä sulkemassa tietä niiltä, jotka etsivät. Heillä ei ole virkansa puolesta mitään annettavana, he eivät osaa opastaa eivätkä auttaa niitä ihmisiä, jotka tulevat heidän luokseen sielunsa tuskissa. Ja monet ihmiset kadottavat sentähden järkensä miettiessään näitä asioita.

Kuinka suureksi avuksi on tässä yhteydessä etsijälle teosofinen kirjallisuus. Se auttaa häntä kysymysten pohdinnassa, näyttää hänelle uusia ja ihmeellisiä näköaloja, joissa hänen järkensä saa kauan aikaa levähtää. Sitten kyllä tulee elämä hänen eteensä sfinksinä, todellisuus kokemuksena ja kysyy häneltä: sano, kuka on Jumala! Ja silloin hänen on siihen vastattava.

Mutta tuo kysymys ei tule silloin liian varhain. Etsijä ei sitä pelästy eikä kauhistu. Tyynesti hän vastaa: niin, tässä minä seison alastomana, tietämättömänä elämän edessä. Mutta sen hän silloin tietää ja näkee: samalla tavalla seisovat kaikki ihmiset. Koko ihmiskunta on juuri tällä tavalla yhtä.

Niin, se on ensimmäinen kokemuksemme totuuden etsijöinä. Me seisomme veljinä Jumalan edessä — näkemättä Jumalaa.

Mutta jos otamme vastaan tämän ensimmäisen suuren ratkaisun, niin annamme sydämemme aivankuin hiljalleen kuiskata: olemme veljiä. Ja silloin sydämemme syntyy uudestaan. Nyt olemme ihmiskuntana kuin suuri perhe. Olemme suuri veljeskunta. Emme ole enää oppineita ja oppimattomia, emme köyhiä ja rikkaita, emme ylhäisiä ja alhaisia, emme suomalaisia ja ruotsalaisia, emme englantilaisia ja venäläisiä, emme sosialisteja emmekä muita puoluelaisia — olemme vain ihmisiä. Kaikenlaiset asiat, jotka eroittavat meitä toisistamme, häipyvät mitättömiksi, etääntyvät näkyvistä. Emme välitä niistä. Jos joku ylvästelee meidän edessämme tiedoillaan tai korkealla asemallaan tai rikkaudellaan tai ulkomaalaisuudellaan tai millä tahansa, mitä se meihin vaikuttaa? Nuo eivät ole mitään todellisia asioita. Hän, joka seisoo tuolla niin komeasti puettuna, joka on niin äärettömän rikas tai niin äärettömän oppinut, hän on kuitenkin vain ihminen, elämän edessä yhtä avuton ja pieni, yhtä alaston ja tietämätön kuin mekin. Tai jos joku tulee eteemme niin nöyränä, niin pienenä, niin köyhänä, ettei uskalla katsoa ylös, peläten loukkaavansa meitä mitättömyydellään, niin me rohkaisemme häntä. Tiedämme sisässämme, että hän on samanlainen ihminen kuin me muut, samaa kaihoa täynnä, yhtä salaperäinen, yhtä jumalallinen.

Meidän sydämessämme kasvaa se elämän ruusu, jota sanotaan veljesrakkaudeksi. Meidän sydämemme muuttuu ja me kasvamme uusiksi ihmisiksi. Ei meistä silti tule profettoja, ei maailmankuuluja viisaita, ei pyhimyksiä, joita sopii nostaa lasitorniin kaikkien katseltavaksi ja ihailtavaksi. Ei mitään semmoista. Päältäpäin ei mitään näy — muutos tapahtuu meidän sisässämme. Tiedättekö? Kun sydän muuttuu ja ihmisessä herää veljesrakkaus, niin hänen luonnollinen vaistonsa peittää salaisuuden, sillä kauheata olisi hänestä, jos kukaan näkisi ja aavistaisi, mikä merkillinen olento hänestä nyt kehittyy. Hänhän nyt kärsii ja iloitsee ihan toisella tavalla kuin ennen. Jos toinen vähänkään kärsii, kärsii hänkin niin, ettei osaa sitä sanoin kuvata. Jos toinen iloitsee, iloitsee hänkin mukana. Jos hän mitä kaunista näkee, hän sulaa itkuun; jos hän jotakin hyvää näkee, hän tahtoo palvoa.

Ei, semmoista hänen täytyy peittää. Päinvastoin hän mieluummin esiintyy synnintekijänä ja huonona olentona, jota ihmiset halveksivat ja välttävät. Kauheata olisi hänestä paljastaa maailmalle, että hänessä elää jotakin jumalallisen uutta, ettei hän enää olekaan mikään tavallinen Paavo tai Liisa, vaan että hänessä vähitellen alkaa elää koko ihmiskunta, että kaikki nuo vieraat olennot hänen ympärillään, joita hän tapaa elämäntien varrella, alkavat elää hänen sisässään. Hän aivankuin häpeää sitä. Hän kauhistuu sitä. Ei hän tahdo sitä kellekään näyttää. Hän salaa itsensä.

Se on ensimmäinen luonnollinen vaisto.

Mutta uusi elämä, veljesrakkaus hänessä yhä kasvaa. Ja sitten tapahtuu jotakin merkillistä. Aivankuin

itsestään Jumala alkaa tulla hänen luoksensa. Aivankuin itsestään, hänen pyytämättään, hän alkaa kokea Jumalaa.

Ja mitä hän silloin ensi alussa saa kokea?

Hän saa kokea, että Jumala on olemassa. Ei Jumala, josta hän on lukenut, ei Jumala, josta hän on tehnyt itsellensä kuvia, vaan Jumala todellisuutena, joka tulee hänen luokseen hänen omassa hengessään, hänen omassa tajunnassaan. On aivankuin hänen sisällään avautuisi taivasten valtakunta ja siellä olisi Jumala.

Ja mikä on se Jumala? Se on Jumala, joka rakastaa häntä. Ei hän tiedä, minkälainen Jumala on. Ei hän tiedä, onko Jumala pitkä vai lyhyt. Ei hän tiedä, onko Jumala personallinen vaiko personaton. Ei hän osaa millään tavalla Jumalaa määritellä, hän tietää vain, että Jumala on ja että Jumala rakastaa häntä.

Ennen pitkää hän huomaa toisenkin asian. Hän keksii jonakin päivänä, että Jumala rakastaa toisiakin ihmisiä samalla tavalla kuin häntä. Jumala rakastaa kaikkia. „Jumala antaa aurinkonsa nousta niin hyvälle kuin pahoille.“ Jumalalle ei ole ero ihmisten välillä, Jumala ei katso personaan. Me sanomme: „oi, kuinka minä olen paha“; tai: „minä olen kaikista suurin syntinen ja te olette kaikki hyviä.“ Jumala ei tiedä siitä mitään — Jumala rakastaa. Miten etsijä tämän huomaa, mistä hän sen keksii? Sen näemme parhaiten esimerkistä. Sanokaamme, että hän rakastaa ihmisenä toista ihmistä. Hän on esim. vaimo, jonka miehellä on vaaranalainen toimi, merimiehen tai lentäjän tai muu senkaltainen toimi, joka pidättää hänet paljon poissa kotoa, joka on hyvin vaaranalainenkin. Vaimo, joka rakastaa miestänsä, on luonnollisesti tuskassa silloin, kun hänen miehensä on toimessaan. Ennen, jolloin hän ei vielä mitään tiennyt Jumalasta, oli hänen tuskansa äärettömän suuri. Se oli toivoton. Ja vaikka mies vakuutti hänelle: „älä ole levoton, ei minulle mitään tapahdu“, niin se vain hetkeksi häntä lohdutti. Sillä onhan ihmisen mielikuvitus semmoinen, että kun hänen rakastettunsa on vaarassa, niin hän ei osaa hillitä mielikuvitustaan, vaan elää tuskassa ja levottomuudessa. Mutta päästyään tietoon Jumalan rakkaudesta häneen hän nyt jonakin päivänä äkkiä saa kokea, että Jumala rakastaa kaikkia. Sillä hänen ollessaan tuskassa miehensä puolesta, sanoo ääni äkkiä hänen sisässään: „mitä sinä tuskittelet? Auttaako tuskasi miestäsi? Sinun valtasi on pieni ja rajoitettu, mitä sinä voit? Mutta luuletko sinä, että hän, sinun miehesi, on ainoastaan sinun rakkautesi turvassa? Luuletko sinä, ettei hänellä ole muuta turvaa elämässä ja kuolemassa?“

Ja vaimo näkee, että Jumala, joka rakastaa häntä, rakastaa hänen miestänsäkin yhtä paljon, niin että hänen miehensäkin ei ole iankaikkisesti missään hädässä. Onhan hän kokenut itsensä suhteen, ettei ole hätää, koska Jumala häntä rakastaa. Ja nyt hän saa nähdä ja kokea, etteivät hänen rakkaansakaan ole missään hädässä iankaikkisesti, sillä Jumala heitä rakastaa jokaista yhtä paljon.

Tämä on salaperäisen salaperäistä, sillä Jumala ei ole mikään ulkonainen olento, joka nostaa ihmisen pois vaaroista tai silittää tietä hänen edessään tai puhalttaa pois pahat tuulet hänen tieltään. Ei ollenkaan. Jumala on aina ja kaikkialla läsnäoleva rakkaus. Elämässä on paljon salaisuuksia, mutta Isän Jumalan salaisuus on siinä, että Jumala rakkautena on jossakin meidän takanamme, tajunnassamme, ihmiskunnan sisällä, jossa voimme oppia Hänet tuntemaan. Se on Jumala.

Jumalan tuntija näkee myös pian, että samalla kun Jumala on tämä rakkaus sisällämme, takanamme, samalla Jumala myös tahtoo, että olisimme onnelliset.

Ajatelkaamme nyt! Mikä itse asiassa on ihmisille kaikista vaikein kysymys elämässä? Se on tuo kysymys: miksikä emme ole onnellisia, miksikä kärsimme, miksikä elämä on täynnä tuskia ja vaivoja? Tämä pulma saa käytännöllisen ratkaisunsa, kun ihminen näkee Jumalan tahtovan, että me olisimme onnelliset. Jumala on ikäänkuin toinen nimi meidän onnellemme. Jumala ei tahdo kärsimyksiä, Jumala ei tahdo tuskia. Jumala ei tahdo mitään paha. Jumala tahtoo, että olisimme onnelliset. Olemassaolon arvoitus on ratkaistu. Sillä kuka meistä sanoisi: minä en tahdo olla olemassa, jos olemassaolomme on paljastaan

autuaallista onnea? Olemassaolo on meille vaikea, käsittämätön, turhanpäiväinen ainoastaan niinkauan kuin emme ole onnellisia. Mutta jos elämä on harmoniaa ja sopusointua, kauneutta ja ihanuutta, silloinhan olemassaololla on itsellään tarkoitus, silloin tyydymme siihen, että olemme olemassa. Ja sitten me vain kysymme: minkätähden ihmiset yleensä eivät ole onnellisia? Millä tavalla he voisivat tulla onnellisiksi?

Mutta se on uusi kysymys.

*

III.

Kun totuudenetsijä alkaa kokea Jumalaa, silloin hänelle käy yhdentekeväksi kysymys, onko Jumala personallinen vaiko personaton. Jumala on hänelle elävää todellisuutta, ja hänelle käy käytännössä turhaksi, melkeinpä mahdottomaksi määritellä lähemmin ja tarkemmin Jumalaa, määritellä, onko Jumala tieteellisen tarkassa merkityksessä joko personallinen tai personaton. Molemmat nuo yleiset ja suuret määritelmät ovat hänen mielestään käytännöllisesti katsoen yhtä oikeutetut. Jumala on hänelle personallinen sentähden, että Jumala on hänelle kuin toinen olento, kuin Isä, kuin toinen sinä, jota hän voi puhutella. Mutta samalla Jumala on personaton, koska hänellä ei ole selvää tietoa Jumalan olemuksesta ja koska Jumala ei niin sanoaksemme mahdu hänen sisäänsä, tyhjenny häneen, vaan ehdottomasti on häneen verraten ääretön.

Hän tietää vain, että Jumala on rakastava tajunta, rakkaus, hänen ja koko ihmiskunnan takana.

Ja kuta syvemmälle hän tunkee tuon rakastavan Jumalan eli Isän henkeen, sitä selvemmin hän tajuaa ja huomaa, sitä kirkkaammin hänelle paljastuu se ihmeellinen totuus, että Jumala tahtoo hänen onneaan, ihmiskunnan onnea. Jumala on aivan kuin onnen tahto kaiken olemassaolon takana.

Silloin totuuden etsijälle myös selviää, mitä uskonnoissa on tarkoitettu, kun niissä on puhuttu autuudesta ja iankaikkisesta elämästä. Uskonnot ovat tarkoittaneet juuri sitä ihmeellistä kokemusta, jolloin ihminen tulee tietoiseksi Jumalasta. Kun ihminen pääsee sisäänsä yhteyteen Jumalan kanssa, silloin hän on tullut osalliseksi iankaikkisesta elämästä ja autuudesta.

Iankaikkinen elämä ei ala kuoleman jälkeen. Turhaa on ihmisen ajatella ja odottaa, että kuoleman jälkeen, kuljettuansa kuolemanporttien läpi, hänelle avautuisi iankaikkinen elämä. Ei. Ei ole iankaikkinen elämä riippuvainen ajasta, ei paikasta, ei riipu se siitä, että ihminen heittää tämän näkyvän ruumiin ja kulkee kuolemanporttien läpi. Iankaikkinen elämä alkaa sillä hetkellä, kun ihminen tulee siitä tietoiseksi. Ihminen saavuttaa iankaikkisen elämän täällä maan päällä. Hänen täytyy tulla osalliseksi ikuisesta autuudesta tässä nykyisessä tilassaan.

Kuinka monet ihmiset sanovat: tämä elämä ei ole minkään arvoinen. Kaikki on turhaa auringon alla. Kaikki on turhaa, sillä kaikki on ollut ennen, eikä mitään uutta ole. Ja mitä varten sitten olemme olemassa? Eikö olisi parempi, ettemme ollenkaan olisi olemassa?

Ja todella: kun katsellemme ihmisiä, kun liikumme kaupungin kaduilla, harvoin näemme onnellisen ihmisen. Harvoin näemme, että ihmisen kasvot säteilevät ilosta, että silmissä hymyilee hyvyys. Enimmäkseen näemme ihmisiä, jotka kulkevat huoltensa painamina, ajatustensa ruoskimina, täynnä tuskaa, pelkoa, levottomuutta.

Mutta tästä huolimatta, huolimatta siitä, että näemme mykän kysymyksen ihmisten kasvoilla: minkätähden ollaan olemassa? — huolimatta siitä näemme kuitenkin, että ihmiset ovat olemassa. Ja minkä vielä huomaamme syvällä heidän sielussaan? On aivan kuin heidän sielussaan soisi ääni, joka lupaa onnea, sopusointua, joka kuiskaillee kodista, johon he kuuluvat. Sentähden että ihmisten sieluissa soi tällainen salainen ääni, sentähden he tyytyvät olemaan elämässä, joka nähtävästi tuo heille paljon enemmän kärsimystä ja tuskaa, vaivaa ja huolta, kuin onnea. On aivan kuin ihmiset alistuisivat siihen, että elämän täytyy olla ilman onnea: ei ihminen oikeastaan ole oikeutettu pyytämään mitään onnea elämässä. Nuoret haaveilevat onnesta, mutta kun elämä ihmiselle opettaa, ettei hän voi onnea saavuttaa, hän luopuu haaveistaan.

Kuinka tähän kaikkeen nyt soveltuu totuuden etsijän kokemus, että Jumala on ihmiskunnassa asuva

onnen tahto? Onko mahdollista, että Jumala sokeana tahtois ihmisten onnea, mutta että elävä todellisuus olisi ristiriidassa Jumalan tahdon kanssa? Vai riippuuko ristiriita meistä ihmisistä, riippuuko se siitä, että emme ole oikein käsittäneet koko asiaa?

Kun ihminen kokee, että Jumala tahtoo ihmisten onnea, silloin hänelle myös selviää, miksikä ihmiset eivät ole onnelliset. Ennen kaikkea hän näkee, ettei onnessa voi olla mitään väärää, jota meidän pitäisi pelätä. Päinvastoin olemme juuri onneen, ikuisen elämään ja autuuteen oikeutetut ja kutsutut.

Onni on meidän saavutettavissamme ja sen täytyy tulla osaksemme.

Minkätähden me ihmiset sitten emme ole onnellisia, vaikka Jumalakin sitä tahtois? Sen totuuden etsijä huomaa riippuvan siitä, että me ihmiset itse asiassa emme tahdo onnea.

Emme uskalla tahtoa onnea. Tämä on niin ihmeellinen salaisuus, niin suuri elämän mysterio, että meidän täytyy kauvan ponnistaa aivojamme ja sydämiämme, ennenkuin sen käsitämme. Se on samalla niin hieno ja ihana totuus. Osaammeko ottaa oppia niiltä ihmisiltä, jotka ovat kokeneet Jumalaa, jotka tietävät, mitä onni on? Ehkä, mutta sängen epävarmaa on silti, että kuullessamme, mitä onni on, samalla sen saavuttaisimme.

Viisaat sanovat: „ihmiset, teillä on puutteellinen ja väärä käsitys onnesta.“ Ja todella: käsitys onnesta on sängen erilainen eri ihmisillä. Ottakaamme joitakuuta voimakkaita elämän hyörinässä ja pyörinässä toimivia ihmissieluja ja kysymme heiltä: tahtoisitteko olla onnellisia? He vastaavat kaikki myöntävästi, mutta kun erikseen kysymme jokaiselta: mikä olisi sinun onnesi? saamme kuulla mitä eriävimpiä vastauksia. Toinen sanoo: „minä olisin onnellinen, jos olisin rikas“. Toinen sanoo: „minä olisin onnellinen, jos olisin kuuluisa ja kunnioitettu“, kolmas: „minä olisin onnellinen, jos minulla olisi paljon valtaa ja korkea asema yhteiskunnassa.“ Ja neljäs sanoo: „minä olisin onnellinen, jos minua ymmärtäisi ihminen, jota rakastan. Olen naimisissa, enkä paljoa pyydä elämältä, mutta jos eläisin sovussa aviokumppanini kanssa ja jos hän rakastaisi minua, olisin onnellinen. Nyt me vain riitelemme ja moitimme toisiamme, ja elämä on meillä vaikea. Emme jaksa tällä tavalla jatkaa.“ Toisilla sieluilla on yhä uusia toivomuksia elämän suhteen.

Ja kaikki sielut sanovat: „jos Jumala on tarkoittanut, että me ihmiset olisimme onnelliset, silloin Jumala ei tietenkään ole voinut asettaa luvattomaksi pyrkimystämme rikkauteen, kunniaan, valtaan, rakkauteen j.n.e. Mutta miksemme niitä sitten saavuta? Älkää puhuko meille iankaikkisesta elämästä ja autuudesta, emme ymmärrä sellaisia asioita. Emme käsitä turhia uskonnollisia haaveita. Teidän Jumalanne, joka tahtoo, että eläisimme iankaikkista elämää ja olisimme iankaikkisesti autuaat, ei ymmärrä eikä hyväksy meitä, emmekä me hyväksy häntä.“ — „Anna minulle 10 miljoonaa“, sanoo rikkauten tavoittelija, „niin olen onnellinen, en välitä muusta.“

Nämä sielut eivät ymmärrä Jumalaa. He ovat saaneet sen käsityksen Jumalasta, että hän on hirvuihin ja julma tyranni, joka ei hyväksy ihmisten elämää; hän on „vanhurskas“ olento, joka tahtoo, että ihmistenkin pitää olla „vanhurskaita“. Heillä on sellainen sisäinen intuitsioni Jumalasta, että hän vaatii heiltä sellaista, johon he eivät kykene. Sillä tavalla tuntevat sielut, kun ovat rehellisiä itselleen. En puhukaan ihmisistä, jotka järjestävät elämänsä ohjelman mukaan, käyvät sunnuntaina kirkossa ja luulevat, että sillä tavalla pidetään hyvää väliä tuon ankaran kanssa; viikolla sitten ovat „oma itsensä“ ja välittävät viisi muusta kuin omasta elämästään.

Mitä tähän viisaat sanovat? He sanovat: „ihminen, tutki itseäsi. Kun opit tuntemaan Isän, Jumalan itsessäsi, silloin myös näet, mikä on onnesi. Nyt et ymmärrä itseäsi etkä onneasi. Tahdotko todella olla onnellinen? Älä silloin aseta ehtoja onnelle. Älä tee onneasi riippuvaiseksi mistään semmoisesta, johon sinulla ei ole välitön valta. Älä aseta onnen käsitettä yhteyteen minkään muun kuin Jumalan kanssa. Jumala tahtoo, että olisit onnellinen, mutta sinä sanot Jumalalle: ei, en minä tahdo olla onnellinen, minä tahdon olla rikas, tai: minä tahdon olla kuuluisa, tai: minä tahdon olla herra ja käskynhaltija.“

Entä mitä sanoo elämä?

Tutkikaamme, kuinka elämä on järjestetty. Onko elämä järjestetty niin, että se kaikin mokomin estää meitä saavuttamasta sitäkin harhaonnea, mitä toivomme? Ei, elämä ei ole niin järjestetty. Päinvastoin: elämä antaa meille, mitä toivomme, jotta lopulta osaisimme toivoa Jumalan ikuista onnea. Elämä antaa, jos suinkin on mahdollista. Sanon: jos on mahdollista, sentähden, että aineellisessa maailmassa vallitsevat aineelliset lait, jotka hidastuttavat toivomuksiemme toteutumista.

Kun ihmissielu toivoo esim. rakkautta, niin Jumala, joka tahtoi, että ihmissielu olisi onnellinen, sanoo elämälle: koeta antaa hänelle tuota rakkautta, ja riippuen aineellisten olojen taipuvaisuudesta ihmissielu saavuttaa rakkauden ennemmin tai myöhemmin.

Tässä meidän tulee ottaa huomioon, että ihmissielu syntyy uudestaan ja uudestaan maailmaan. Mitä ihmisen sielu ei saavuta toivomuksistaan nyt, sen hän voi saavuttaa myöhemmin. Ihminen leikkiä elämän kanssa, hän on kuin lapsi, joka leikkiä saippuakuplien kanssa, hän voi sanoa: minä tahdon pitää käsissäni tuota sinistä palloa, mutta hänen on vaikea sitä käsillään saavuttaa. Ja jos ihminen toivoo rikkautta, ei rikkaus tietysti tule ikäänkuin runsaudensarvesta, se tulee ponnistusten perästä lopullisena palkkiona. Mutta mitä siitä seuraa, kun ihminen on tullut rikkaaksi toivomuksiansa ja halujensa nojalla, — oli hän sitten syntynyt rikkaana tai oli hän saavuttanut rikkauden nykyisessä elämässään ponnituksiansa perästä? Hän on saanut kiinni saippuakuplasta, joka heti särkyi. Hän ei tullutkaan onnelliseksi. Hän on yhtä onneton kuin ennen. Hän luuli hetkeksi olevansa onnellinen, koska oli päässyt toivomustensa perille, mutta seuraavassa hetkessä hän jo huomasi, ettei saanutkaan, mitä oli toivonut, koska hän olikin toivonut onnea, vaikka oli luullut onnen riippuvan rikkaudesta. Nyt hän saavutti rikkauden, mutta ei saavuttanut onnea.

„Oi ihminen“, sanovat viisaat, „niinkauvan kuin itse määrittelet, mikä onni on ja mistä se riippuu, niinkauvan et voi sitä saavuttaa. Sinä kyllä saavutat jotakin ja olet tyytyväinen siitä, että elämässä on iloa ja nautintoakin eikä paljastaan kärsimystä. Sinä tulet filosofiksi ja sanot: jokainen nautinto on ostettava kärsimyksellä, ja sinä alistut kaikkeen, — mutta onnea sinä et ole saavuttanut. Ja kuitenkin olet sitä varten olemassa, että tulisit onnelliseksi, mutta onnelliseksi sinä voit tulla ainoastaan Jumalaa etsimällä ja löytämällä.“

Merkkillinen on elämä. Kun ihminen on löytänyt Jumalan ja sanoo Hänelle, niinkuin Jeesus sanoi: Isä, sinä tiedät, mitä minä tarvitsen ollakseni onnellinen, — niin Jumala antaa sen hänelle. Hänen onneensa voi kuulua toisella kertaa köyhyyttä, toisella kertaa rikkautta, mutta mikä varma on, se on, että mitä tahansa kuuluu ihmisen onneen, sen hän silloin saavuttaa. Isä tietää, millä tavalla tuo ihminen, joka on aivan kuin Isän omaa ilmennystä, millä tavalla tuo hänen poikansa voi olla onnellinen, ja se onni tulee. Se tulee silloin Jumalan tahdosta, itse onnen tahdosta, se tulee välttämättömydestä, ei sentakia, että ihminen toivoisi tai haluaisi. Ihminen ei halua eikä toivo mitään erikoista, hän tahtoo vain olla onnellinen, hän tahtoo vain olla yhteydessä Jumalan kanssa, ja silloin jokin merkillinen mystillinen elämänvoima tuo hänelle, mitä hänen onnelliseen on välttämätöntä. Tämä on elämän salaisuus, enkä tiedä, olenko osannut sitä selittää. Se on ihmeellinen asia, sillä se tekee elämän suureksi juhlalliseksi seikkailuksi. Ja minä sanon: se, mikä meidän onneamme niin paljon estää, ei ole tavalliset onnettomuudet, s.o. taudit, ruumiilliset kärsimykset j.n.e., jotka yleensä tekevät meidät onnettomiksi, vaan meidän oma vastahakoisuutemme. Jos Jumala kerran tahtoo, että olisimme onnelliset, kuinka Hän silloin tahtoi, että sortuisimme ruumiillisiin kärsimyksiin? Päinvastoin, kun me kuuntelemme Jumalan ääntä, huomaamme sen sanovan: „minä en tahdo, että onnettomuuksia olisi olemassa. Minä en tahdo, että tautia olisi eikä mitään vammoja, mutta sinä, joka olet keskellä tätä aineellista maailmaa, sinä olet tämän aineellisen maailman lakien alainen. Ymmärrä vain, että minä, sinun Jumalasi, en tahdo, että sinä kärsisit. Tahdo sinä, niinkuin minä tahdon, ja sano kärsimyksillesi: „tervetuloa. Te ette suinkaan voi viedä minulta onneani. Te ette voi sitä vähentääkään, sillä te kuulutte tähän näkyväiseen, ohimenevään elämään. Jos minä olen tietämättömydessäni rikkonut aineellisen maailman lakeja ja siitä seurauksena on tullut jokin tauti, — tulkoon se silloin, minun onneni on siinä, että

maksan velkani ja mielelläni kärsin, mitä minun tulee kärsiä, ja silloin kärsimystä ei oikeastaan enää ole olemassa.“

Kun ihminen on saanut kokea Jumalaa, ei hän pelkää eikä vastusta kärsimyksiä, hän tietää Jumalan tahtovan, että hän olisi terve ja onnellinen, ja jos on pahan maininkeja, jotka koettavat estää häntä olemasta onnellinen, niin ne häipyvät ja katoavat, ne ovat ohimeneviä, ne eivät kuulu hänelle, ne eivät ole mitään ikuisia esteitä hänen onnelleen ja autuudelleen. Hänen onnensa on ajan ulkopuolella ja sentähden tulee aika, jolloin häntä, niinkuin ihmisiä yleensä, taudit ja kärsimykset eivät uskalla lähestyä.

Mutta on eräs toinen asia. „Kuinka minä voin olla onnellinen“, kysyy ihminen, „kun minussa on niin paljon heikkoutta ja vikoja, kun olen syntinen ja epätäydellinen olento, joka lankean. Etkö sinä, Jumala, minua tuomitse heikkoudestani ja lankeemuksistani? Etkö sinä ole ankara ja vanhurskas Jumala?“

„Oi ihminen“, sanovat viisaat tähän. „Kuuntele hiljaisuuden ääntä sydämessäsi. Kuuntele, mitä Jumala sanoo.“ Hän kuuntelee, ja näin puhuu Jumala: „rakas poikani, sinä et ole oikein ymmärtänyt minua. Jos luulet, että minä tuomitse ja arvostelen sinua niin, et käsitä minun rakkauttani oikein, sillä minähän tahdon vain auttaa sinua. Minkätähden sinä puhut synneistäsi ja lankeemuksestasi ja vioistasi? Oletko vakuutettu, että sinussa on nuo kaikki synnit, lankeemukset ja viat, vai oletko tullut vakuutetuksi siitä sen kautta, että toiset ihmiset ovat sinulle sanoneet: katso kuinka heikko ja huono olet, katso kuinka paljon syntejä sinussa on? Turvaudu minuun. Kuvittele, että minä olen elämänvirta, joka kulkee niittyjen ja metsien läpi ja uurtaa itsensä läpi kallioiden ja kohtaa tiellään kiviä ja santaa ja mutaa. Pysähdy tuon virran rannalle ja kuuntele, kuinka virta laulaa ja kuinka minun elämäni vedet soivat, silloin kun ne kohtaavat esteen. Silloin kun virta syöksyy kallioita ja kiviä vastaan, silloin se soi. Sinä ihminen olet tuommoinen kivi tai kallio jumalallisen virran tiellä. Jos sinussa on semmoista, joka ei voi seistä minua vastaan, niin minä pyyhkäisen sen menemään ja sinussa on jotakin, joka soi. Toiset ihmiset eivät ole kutsutut arvostelevaan ja tuomitsemaan sinua, sillä minun virtani puhdistaa sinut kaikesta sannasta ja mudasta, niin että jää ainoastaan kivi, joka soi. Ja sentähden minä sanon sinulle ihminen: ole hyvässä turvassa, katso minuun, luota minuun, äläkä mitään pelkää. Älä tuomitse äläkä arvostele itseäsi, ette tuomitsisi ja arvostelisi muita. Sillä mitä te ihmiset tiedätte? Mitä te arvostelette toisianne? Te olette kuin tuomareita, jotka näette vikoja toisissa, mutta ette itsessänne. Mutta minä en arvostele, minä en tuomitse, minä teidän Jumalanne tahdon vain auttaa, ja sentähden, jos olette tietoisia Isästä sisässänne, silloin auttakaa toisianne, mutta jättäkää tuomiot ja arvostelut. Ja ainoastaan sillä tavalla voitte toisianne auttaa, että uskotte Jumalaan, uskotte, että minä, joka olen teissä, olen myöskin toisissa, että olen teissä jokaisessa ja tahdon jokaista tehdä onnelliseksi. Te ette voi toisianne auttaa sillä tavalla, että menette moittimaan ja näyttämään sormella ja nuhtelevaan toisianne, sillä silloin asetutte itse yläpuolelle ja paremmaksi. Mutta kun minä teidän Jumalanne olen tuossa syntisessä ja huonossa, onko silloin oikein, että moittitte häntä ja sanotte häntä huonoksi, vaikka tiedätte, että minä olen hänessä? Minä kuljen nyt teitäni hänen muotonsa kautta ja tahdon, että hän olisi onnellinen. Kuinka siis te asetutte ylpeiksi ja moittitte häntä? Hän tuntee sisässään, ettei hän ole niin moitittava ja huono. Mutta menkää hänen luokseen ja opettakaa häntä uskomaan minuun, vaikuttakaa häneen niin, että hän herää tietoisuuteen siitä, että hän on osa minusta. Silloin hän nousee heikkoudestaan ja heittää synnin. Ei hän pääse siitä, niin kauvan kuin nimitätte häntä syntiseksi. Mutta hän pääsee siitä, kun autatte häntä huomaamaan, mikä on hänen elämänsä salaisuus, kun hän saavuttaa uskon ikuisen onnen mahdollisuuteen.“

Ja kun ihminen sanoo: „minä olisin onnellinen, jos tässä rakkaudessani saisin olla onnellinen kumppanini kanssa. Me tahdomme olla yhdessä ja elää toistemme kanssa, mutta miksikä teemme elämän helvetiksi? Teemmekö väärin siinä, että tahdomme olla onnelliset?“ niin Jumala sanoo totuuden etsijän sydämessä: „minä tahdon, että sinä ja sinun kumppanisi olisitte onnellisia. Tahdotko sinä sitä?“ Ihminen vastaa: „tottakai. Jospa vain aviopuolisoni ymmärtäisi tahtoa, jospa hänkin tahtoisi olla onnellinen, kyllähän minä tahdon.“ „Ei“, sanoo Jumala, „ei se riipu siitä. Sinun onnesi ei saa riippua siitä, että kumppanisi ymmärtää sitä tai tätä. Minä tahdon, että sinä olet onnellinen hänen kanssaan juuri semmoisena kuin hän on.“ „Mutta millä tavalla se olisi mahdollista?“ „Etkö huomaa“, sanoo Jumala, „se on kaikista selvin ja

yksinkertaisin asia: tahdo olla onnellinen. Mikä on sinun onnesi? Tutki, onko onnesi muuta kuin se, että hän, jota sinä rakastat, on onnellinen. Ei tosiaankaan, sillä hänen onnensa heijastuu sinuun. Pidä aina vain mielessä, että sinä olet onnellinen, silloin kun hän on onnellinen. Tee hänet onnelliseksi. Tee niinkuin hän tahtoo. Älä vaadi mitään itsellesi, älä pyydä itsellesi mitään. Ei sinun onnesi siitä riipu, millainen hän on, sinun onnesi riippuu siitä, että palvelet häntä.“ Näin sanoo Jumala ihmisen sydämessä.

Tämä on todella niin syvä ja ihmeellinen mysterio, että vaikka puhumme tästä julkisesti, se kuitenkin jää salaiseksi asiaksi. Sillä totta on: me emme osaa olla onnelliset, ilman että tunnemme Jumalan, ja kun olemme päässeet Jumalan tuntoon, silloin saamme yhtä mittaa elää nykyisyydessä, yhtä mittaa voittaa uudestaan ja uudestaan ajassa sen onnen, joka ei ole ajasta, vaan ikuisuudesta kotoisin.

*

IV.

Jumalan tuntijalle elämä on kuin suuri seikkailu, jossa hän itse näyttelee vaeltavan ritarin osaa. Hän istuu ratsunsa selässä ja kulkee kohti tuntemattomia kohtaloita. Mutta hänen elämänsä sisältönä ja päämääränä on, että hän auttaisi kärsiviä, lohduttaisi itkeviä, tukisi ja turvaisi orpoja ja leskiä. Hänellä on samanlainen sisäinen tunnelma kuin keskiaikaisella ritarilla, joka lähti ulos maailmaan kaikkia heikkoja puolustaakseen, kaikkea vääryyttä torjuakseen, kaiken oikeuden puolesta taistellakseen.

Mutta silti hänen ei tarvitse olla paljastaan tunne-ihminen. Hän voi olla syvä filosofi ja terävä ajattelija. Ei hänen tarvitse luopua järkensä toiminnasta, vaikka hän „elääkin jokaisesta sanasta, joka Jumalan suusta lähtee.“ Jumala puhuu hänelle järjenkin kielellä, ei ainoastaan omantunnon, sydämen ja hurmion. Sentähden hän ei totuuden etsijänä heitä filosofoimista, mietiskelyä ja ajattelua, vaan jatkaa sitä uudella voimalla. Hän ei tyydy sanomaan itselleen: niin ja niin olen kokenut, muuta en ajattele, vaan hän koettaa omalle järjelleenkin selvittää omia kokemuksiaan, ajatella lisää ja enemmän. Heti tehtyään ensimmäiset kokemuksensa hän asettaa itselleen kysymyksen Jumalan suhteesta ihmiskuntaan ja sanoo mielessään: „onko se Jumala, jonka tiedän olevan, itse ääretön elämä? Onko se absoluuttinen elämä, josta kaikki filosofia puhuu, johon kaikki ajattelu perustuu? Onko se ehdoton todellisuus kaiken takana? Onko tämä se Jumala? Ja jos niin on, mitenkä silloin voin käsittää, että ehdoton jumalallinen elämä olisi minussa ilmennyt, minussa äärellisessä olennossa, että se minussa ja minulle puhuisi, että sanalla sanoen ääretön, absoluuttinen elämä, joka on ilman määritelmää, olisi ilmennyt tässä maailmankaikkeudessa? Onko ajateltavissa, että niin on?“

Kun totuuden etsijä asettaa itselleen tämän kysymyksen, niin hänen järkensä heti huomauttaa hänelle: voiko ehdoton, ääretön, absoluuttinen elämä ollenkaan ilmetä? Tai realistisemmin sanottuna: voiko se olla suhteessa mihinkään? Ihminen sanoo itselleen: minä olen sisässäni suhteessa Jumalaan. Ja järki kysyy: onko „Jumala“ ääretön ja ehdoton elämä? Voiko ääretön, iankaikkinen, ehdoton elämä eli jumaluus suhtautua äärelliseen olentoon, ihmiseen?

Tästä järkemme silloin saa tavallaan matemaattisen probleemin. Meidän ei tarvitse ajatella muuta kuin matematiikan kannalta, että on olemassa kaksi suuretta: ääretön ja äärellinen. Ihmistä voi sanoa äärelliseksi sielullisestikin, sillä hänen sieluelämänsäkin on rajoitettua, puhumattakaan ruumiista, jota voi punnita, mitata j.n.e. Ihmistä voi siis verrata äärelliseen lukuun. Onko silloin olemassa mitään suhdetta tämän äärettömän ja tämän äärellisen luvun välillä? Mitä matemaattinen järkemme sanoo? Mahdotonta! Ei ole olemassa mitään suhdetta äärettömän ja äärellisen välillä, sentähden että suhdehan ilmaistaan jakoperusteella, ja jos äärettömän jaamme äärellisellä luvulla, ei siitä synny mitään. Tulos on yhä vain ääretön. Siis meillä ei voi olla minkäänlaista suhdetta Jumalaan eli äärettömään, eikä äärettömällä voi olla minkäänlaista suhdetta meihin, josta voisimme millään tavalla puhua tai jota voisimme vähimmälläkään tavalla määritellä. Sillä äärettömän todellinen suhde olisi vain sama ääretön, joka on muuttumaton, eikä millään tavalla ilmene.

Sentähden on matemaattisesti todistettavissa, että äärettömällä jumaluudella ei voi olla mitään suhdetta äärellisiin olentoihin, ja niin ollen on mahdotonta, että meilläkään olisi mitään tietoa äärettömästä jumaluudesta.

Mutta, sanomme silloin, jos ei meillä voi olla mitään tietoa äärettömästä ja iankaikkisesta jumaluudesta, mistä meillä silloin on tietoa? Mikä jumaluus eli Jumala se sitten on ilmennyt? Meillä on edessämme ilmennyt kosmos. Olemme itse osia ilmenneestä Jumalasta — siis meille on ehdottomasti todistettu, että ilmennyt Jumala on olemassa. Jos ei tämä ilmennyt jumalallinen elämä ole äärettömän, iankaikkisen ja ehdottoman ilmennystä, mitä se on? Sen täytyy siis olla jonkin muun ilmennystä. Minkä? Tietysti

Jumalan, mutta Jumala on silloin jotakin, joka voi ilmetä. Kuinka nyt voimme ratkaista tyydyttävästi tämän ihmeellisen kysymyksen Jumalasta ja ilmenneestä olemassaolosta?

Onko meillä mitään matemaattista kuviota tai käsitettä, joka kuvaisi meille iankaikkisuutta ja äärettömyyttä? On kyllä, semmoinen matemaattinen käsite, geometrinen kuvio on esim. ympyrä. Ympyrä tavallaan kuvaa meille äärettömyyttä, koska sen kehä on loppumaton, on ääretön viiva ja kuitenkin samalla äärellinen. Voimme kulkea pitkin ympyrän kehää iankaikkisia aikoja tulematta koskaan mihinkään päähän. Ja kuitenkin se on äärellinen. Tämä ympyrän kehä on matemaattisestikin, kuten tiedämme, niin kummallinen käsite, ettemme osaa sitä ihan tarkalleen määritellä ja mitata. Tulee merkillisiä kalkyylejä, kun tahdomme sanoa matemaattisesti, kuinka iso on ympyrän kehä. Emme saa siitä eksaktista lukua, meidän täytyy tyytyä likimääräisiin arvoihin. Sanomme tietysti, että ympyrän kehä on π kertaa halkaisija. Mutta mikä on π ? Tuolla kreikkalaisella kirjaimella on ilmoitettu arvo, joka ei ole täsmällisesti mitattavissa. Se on 3,1415926... j.n.e. ja menee lukuna äärettömään.

Emme osaa pituusmitalla mitata ympyrän kehää. Tietysti voimme käytännössä ottaa esim. maapallon kehästä jonkun matemaattisen osan, kaaren, ja nimittää sitä suoristettuna pituusmittayksiköksi eli metriksi, mutta silloin taas todellisessa merkityksessä pituus, esim. maapallon ajateltu vastaava akseli, ei ole metrillä mitattavissa. Ympyrässä, pallossa — vaikka ovatkin äärellisiä — on jotakin salaperäistä, jotakin, joka muistuttaa äärettömyyttä, ehdotonta elämää. Siinä olemisen rajoituksessa, jonka symbolina on ympyrän kehä, piilee jotakin äärettömyyden ja ehdottomuuden salaperäisyyttä.

Samalla silloin voimme sanoa, että jos Jumala olisi verrattavissa ympyrään eli palloon, silloin Jumala voisi ilmetä. Vaikka emme osaisi tarkemmin määritellä Jumalaa enemmän kuin osaamme mitata matemaattisesti ympyrän kehää, niin Jumala kuitenkin voisi ilmetä, niinkuin ympyröitäkin voi realisesti olla olemassa, niinkuin koko meidän olemassaolomme tavallaan on jonkunlaisten ympyräin eli kehäviivain ilmennystä.

Tämä vie meidät itse asiassa teoriaan, joka on nykyaikana moniaalla tiedemiesten parissa herättänyt huomiota, nimittäin Einsteinin teoriaan, jota allekirjoittanut ei kyllä paljoa tunne, mutta joka kuitenkin — sen tiedän — väittää, että tämä meidän ilmennyt maailmamme ei ole ääretön, vaan äärellinen. Tämä on filosofisesti ja ainakin okkultis-filosofisesti ehdoton totuus. Äärettömyys ei voi ilmetä. Se, mikä ilmenee, on äärellistä. Vaikka meidän avaruutemme, josta esim. ranskalainen astronomi Flammarion niin runollisesti sanoo, että „jos matkustaisimme halki avaruuden, emme koskaan tulisi mihinkään päähän, aina olisimme keskipisteessä“, — vaikka se olisi kuinka suuri tahansa — ja että se on mahdottoman suuri, sen me astronomisesti, matemaattisesti osaamme todistaa, — ei se kuitenkaan voisi olla ääretön. Sen täytyy olla kuin pallo, kuin ympyrän kehä. Sen täytyy olla siinä merkityksessä ääretön, että saamme kulkea pitkin yhtä linjaa kuinka kauan tahansa, iankaikkisesti, saavuttamatta loppupäätä. Minkäänlaista muuta äärettömyyttä emme osaa järjellämmeäkään käsittää. Itse ääretön sinään ei ole voinut ilmetä, vaan se, mikä ilmenee, on kuva äärettömyydestä, jota voimme symbolisoida pallolla. Ilmennyt äärettömyys on kuin peilikuva ilmenemättömästä äärettömyydestä. Ihmeellinen mahdollisuus ilmenemiseen piilee äärettömyydessä, ja me voimme kuvata sitä ympyrän kehällä eli käytännöllisesti, äärettömällä viivalla.

Kaikessa syvemässä okkultisessa filosofiassa sanotaankin, että ilmenevä Jumala, joka on „olemassa“, ja „luo maailman“, joka etsii itseään omasta luomisestaan, se on Logos, Luku, Järki, Sana, josta lausutaan Johanneksen evankeliumissa, että „Sana oli Jumalan tykönä ja Jumala oli se Sana.“ Johanneksen evankeliumissa on tehty filosofisesti pätevä eroitus Jumalan eli salaperäisen ehdottomuuden ja Logoksen eli ilmenevän Sanan välillä, ja samalla on lisätty: „Jumala oli se Sana“. Sillä lisäyksellä on tahdottu huomauttaa, että vaikka olisimme kuinka selvänäköisiä ja henkisesti kehittyneitä tahansa, emme kuitenkaan voisi käsittää mitään muuta kuin sitä Logosta eli ilmennyttä Jumalaa, joka toiselta puolen on sama kuin kaiken takana oleva ja kaiken itseensä sulkeva äärettömyys, pohjattomuus ja olemattomuus, josta emme osaa sanoa muuta kuin hindulaisen filosofian: „neeti, neeti“ — „ei se ole niin, ei se ole näin.“ Emme osaa muuta kuin kieltää ehdottomalta kaikki äärelliset ominaisuudet. Mutta ilmennyt Jumala, Logos, Hän se on, joka inhimilliselle

järjellemme kuvaa Jumaluuden salaisuutta kuin peilissä — samalla tavalla kuin matemaattisesti ja realistisen eksaktisesti ympyrän kehä kuvaa äärettömyyttä ja iankaikkisuutta.

Samaan näkemykseen Jumalasta pääsemme toistakin tietä. Pääsemme vähän läheisempään ja — kuinka sanoisin — elävämpään, konkreettisempaan, ei niin abstraktiseen käsitykseen Jumalasta, jos lähdemme toisesta päästä, — emme tuosta abstraktisesta äärettömyydestä, Jumalasta, — vaan meistä itsestämme ja omista kokemuksistamme. Vanhat tietäjät ovat lausuneet sääntönä, joka ehdottomasti pitää paikkansa, että kaikkialla olemassaolossa vallitsee n.s. analogian eli korrespondensien laki. Niinpä on olemassa lyhyt sananparsi vanhasta Egyptistä: „niinkuin ylhäällä, niin alhaalla“, joka toiselta puolen merkitsee: „niinkuin alhaalla, niin myös ylhäällä“. Toisin sanoen, lause sisältää totuuden, että kun tahdomme tutkia, mitenkä on ylhäällä, niin tutkikaamme, mitenkä on alhaalla. Meidän ei tarvitse aloittaa siitä suuresta, ihmeellisestä elämästä, joka on meille salaisuus, jonka sanomme olevan ulkopuolellamme kaikkialla ja josta olemme vain pieni, mitätön osa, vaan voimme aloittaa juuri tästä pienestä, mitättömästä osasta, omasta itsestämme ja siten tarkasti itseämme tutkimalla päästä käsittämään myöskin suurta elämää ja ilmenneen Jumalan salaisuutta. Sitä varten on kyllä miltei välttämätöntä, että teemme joitakin kokemuksia Jumalasta ja sitten niiden nojalla ajattelemme. Hyvä on tietysti aina ajatella. Mutta ajattelumme liikkuu ikäänkuin tyhjässä avaruudessa, ilman tukikohtaa, ennenkuin olemme saaneet kokea jotakin. Mutta kun olemme kokeneet Jumalaa, silloin ajatuksellamme on kuin koti rakennettu kalliolle, josta se lentää ulos tarkastamaan maailmaa, mutta aina palaa takaisin omaan kotiinsa muistelemaan, mikä on totuus, ja totuuden valossa arvostelemaan, mitä se lentoretkellään on nähnyt.

Kun nyt tutkimme itseämme jokapäiväisen realistisesti, silloin olemme ilmenneinä tällaisia ruumiillisia olentoja. Ja koska ruumiillinen olemuksemme on meille niin läheinen ja niin havaittava, on paljon ihmisiä, jotka sanovat, että muuta todellisuutta ei olekaan. Vaikka heidän täytyy myöntää, että heissä on ajatuksia ja tunteita, himoja ja haluja, koko n.s. sieluelämä, he selittävät, että nekin johtuvat ruumiillisesta rakenteesta. Jotkut materialistit viime vuosisadalla yrittivät selittää, että ajatukset syntyvät aivoista jonkinlaisen kemiallisen prosessin kautta. Totta on kyllä, että ajatuksemme, mielikuvamme, sielulliset elämyksemme ovat parhaasta päästä syntyneet aistillisten havaintojen kautta. Olemme joko nähneet tai korvillamme kuulleet tai esim. kirjasta lukeneet jotakin ja tällaisten aistillisten havaintojen nojalla muodostaneet itsellemme mielteitä, ajatuksia. Näillä ajatuskuvilla työskentelemme sitten tajunnassamme. Mutta jos materialistein tavalla jyrkästi väittäisimme, ettei meillä mitään muita tuntemuksia tai elämyksiä voi olla, että siis koko olemisemme sielullisina olentoina on täydellisesti riippuvainen fyysisen ruumiimme organisatsioonista, silloin menisimme liian pitkälle. Silloin jäisivät selittämättä monet monet sielulliset ja henkiset ilmiöt, joiden edessä materialisti mykistyy.

Emme tietysti tässä ehdi pysähtyä kaikenlaisiin n.s. yliaistillisiin ilmiöihin, mutta tahdon huomauttaa yhdestä psykologisesta seikasta, joka soveltuu käsilläolevaan aineeseemme ja samalla on vaikeasti ratkaistavissa materialistille. Kun materialisti sanoo: kaikki ajatuskuvamme ja mielteemme ovat syntyneet aistillisten havaintojen kautta ja sitten muodostaneet n.s. sielumme eli sieluelämämme, niin me kysymme: mistä silloin johtuu, että oikea maailmanihminen, joka on nauttinut elämästä, ollut suuri „synnintekijä“, niinkuin hurskaat ihmiset sanovat, mistä johtuu, että tällainen syntinen ihminen yhtäkkiä herää, saa käsityksen Jumalasta tai korkeammasta sisäisestä elämästä, hylkää syntinsä, nautintonsa, itsekkäät hommansa, kääntyy, muuttuu ja alkaa uutta elämää? Mistä tämä johtuu?

Jos nyt materialistimme ovat hieman filosofeja ja tieteellisesti ajattelevia, he huomauttavat: oh, ensinnäkään ei ole sanottu, että ihminen, joka tuolla tavalla kääntyy, pysyy kääntymyksessään. Koko „kääntymys“ saattaa olla verrattain pintapuolinen, aistillisen havainnon tai kokemuksen kautta tullut hetkellinen sielun tila. Kyseessä oleva ihminen on ollut „herätyskokouksessa“, ottanut vastaan aistimiensa välityksellä voimakkaan vaikutelman, joka hänen tajunnassaan on aikaansaanut „heräymyksen“ eli „kääntymyksen“. Mutta kuinka kauan tuo kestää? kysyvät materialistit. Me vastaamme: älkäämme puhuko heti sen kestävyydestä tai olettakaamme, että se kestää, — mutta miten selitätte itse ilmiön? Silloin materialistit miettivät ja sanovat: no, ei tietysti kääntymys ole niin äkkiä voinut tapahtua. Kyllä sitä on

jollakin tavalla valmistettu. Kyllä tuo ihminen oli ennenkin tehnyt semmoisia aistillisia havaintoja, jotka moittivat häntä huonosta ja itsekkäästä elämästä ja herättivät hänessä parannuksen ajatuksia. Tietysti hän oli semmoista kokenut jo pitemmän aikaa. Niin vastaavat materialistimme.

Mutta me sanomme: te olette selittäneet, että ihmisten kaikki ajatukset ja ajatuskuvat tulevat hänen havaintojensa välityksellä ja että hän siis tajunnassaan toimii näiden ajatuskuvain avulla. Mutta jos tuo ihminen, joka „heräsi“ ei ole tietensä ennen toiminut sellaisten ajatuskuvain seurassa, missä ne silloin ovat hänessä vaikuttaneet? Materialistit tulevat ensiksi hieman hämilleen. Mutta sitten he muistavat, että nykypäivinä puhutaan paljon „alitajunnasta“. Ihminen ottaa vastaan suuren joukon aistillisia havaintoja, jotka eivät joudu hänen päivätajuntaansa, joista hän ei ole itsetietoinen. Kuljemme kadulla ja näemme ohimennen paljon asioita, joihin emme kiinnitä huomiota. Emme muista niitä, mutta kuvat niistä ovat meidän alitajunnassamme. Eikö herännytkin, sanovat materialistit, ole semmoisia vaikutelmia ottanut paljon vastaan, jotka hänen tietämättään vaikuttavat hänen sisässään? Jaha, me sanomme tähän, vai ne vaikuttavat hänen sisässään; hän ei ole niistä tietoinen, mutta ne kuitenkin hänessä vaikuttavat. Ne vaikuttavat, kuten sanottu, alitajunnassa. Minkälainen tajunta se on? Missä senmoinen tajunta on? Kuinka teidän materialistisen maailmankatsomuksenne mukaan voi olla mitään alitajuntaa? Nyt materialistimme joutuvat hämilleen. He huomaavat kaivaneensa maan omien jalkojensa alta. Meidän päivinämme onkin karkea materialismi hylätty. Nyt ollaan parallelisteja ja fenomenalisteja.

Mutta meidän ei tarvitse pysähtyä oletettuihin esimerkkeihin. Ottakaamme historiallinen esimerkki semmoinen kuin Fransiskus Assisilainen. Tuossa on italialainen nuorukainen, syntynyt rikkaasta kodista, kaunis, — hänellä on kaikki elämän mahdollisuudet edessään. Hän elää toveriensa seurassa mitä iloisinta elämää. Hän on kaikkialla mukana, missä iloitaan ja nautitaan, hän tekee paljon syntiä, paljon ajattelemattomia tekoja; hän heittäytyy elämän pyörteeseen niin syvälle kuin on mahdollista. Ja yhtäkkiä — ei tultuaan vanhaksi ja kuluneeksi, vaan keskellä ensimmäisen nuoruutensa kukkeutta ja voimaa — hän saa ilmestyksen jostakin jumalallisesta ja huomaa, että elämä, jota hän on elänyt, on ollut harhaa. Hän ei ole ihmisenä kutsuttu semmoiseen, vaan aivan toisenlaiseen elämään. Hänen elämäntehtävänsä on seurata Kristusta. Siinä tuokiossa hän tekee lujan päätöksen kääntyä. Hän astuu epäröimättä uudelle tielle, josta ei hetkeksikään enää horjahda. Hän alkaa uutta, ihanteellista elämää, semmoista, jota ainoastaan joskus tuhansien vuosien kuluessa eletään, ihmeellistä, satumaista rakkauselämää.

Nyt kysymme materialisteilta: kuinka te tämän selitätte? Mistä ruumiillisesta seikasta tämä riippui? Oliko hänen ruumiinsa erikoinen, oliko se toisella tavalla organisoitu kuin toisten ihmisten ruumis? Ette suinkaan mene väittämään, että Fransiskus oli patologinen ilmiö, että hän oli poikkeus terveestä ihmiskunnasta, sairas, degeneroitu olento? Semmoista ette uskalla ajatellakaan, vielä vähemmin sanoa. Ei piintyneinkään materialisti saata uskoa, että ihanin, epäitsekkin, kaunein elämä, mitä maan päällä on eletty, olisi ollut sairaalloinen ilmiö.

Kyllä hänkin mielellään tunnustaa, että sellainen elämä kuin Fransiskus Assisilaisen on paljon kauniimpaa kuin se, mitä me yleensä elämme. Tuollainen olento kuin Fransiskus Assisilainen on yläpuolella tavallisia ihmisiä, sielukkaampi, henkevämpi, kehittyneempi.

Kun kerran materialistimme näin paljon myöntävät, eivätkö he samalla voisi myöntää, että ihmisessä täytyy olla muutakin kuin vain ne ajatukset, tunteet ja tahdonilmaukset, jotka aiheutuvat hänen aistillisista havainnoistansa? Me uskomme ja tiedämme, että hänessä on muutakin. Hänessä on semmoista, joka sisästäpäin voi häntä inspiroida, sisästäpäin häneen vuotaa. Hänessä on sisäinen, näkymätön, aineeton elämä, hän on itse henkinen olento, sielu, joka tekee hänet asujaimeksi ja kansalaiseksi toisessa, henkisessä, näkymättömässä maailmassa, samalla tavalla kuin hän ruumiinsa välityksellä elää näkyväisessä. Hänen ajatuksensa ja tunteensa eivät aiheudu yksinomaan hänen ruumiistaan, vaan siitäkkin, että hän sieluna, ajattelevana, tuntevana, tahtovana minuutena ottaa inspiratsioneja vastaan hengen jumalallisesta maailmasta.

Tahdon tässä mainita, mitä sielullis-havainnollinen eli yliaistillinen näkemys sanoo ihmisestä. Se on itse asiassa merkillinen.

Tässä näkyväisessä maailmassa ihminen on rajoitettu ruumiillinen olento. Hänen vartalonsa viivat ovat kyllä kaikki käyriä, mutta ei hän silti ole mikään pallo. Hänen ruumiillinen tilavuutensa on mitattavissa ja se on mitattava kuutiomitalla. Hän on kappale, olio, tässä näkyväisessä maailmassa. Mutta sama ihminen on toisessa maailmassa, katsottuna sisäisellä silmällä, pallo. Hän on sieluna pallo ja siis symboli äärettömästä jumaluudesta. Hän on henkiolentona ilmennyt Jumala, koska hän on pallo eli ympyrä, jonka kehä ei ole mitattavissa.

Ihmisessä on siis tältä tasolta katsoen sisäinen, ilmenemätön maailma, hänen olemuksessaan on jotakin jumalallista, joka osaa inspiroida, osaa vaikuttaa fyysisesti ilmenneeseen ihmiseen.

Sentähden puhutaan okkultisessa filosofiassa, samoin kuin matematiikassakin, „sirkkelin kvadratuurista“ eli ympyrän neliöimisestä. Okkultisessa filosofiassa sanotaan — ja jokainen kabbalisti tietää tämän käytännöllisesti, — että jos ihminen tahtoo päästä käsitykseen ja tietoon siitä, millä tavalla Jumala ilmenee, täytyy hänen osata ratkaista sirkkelin kvadratuuri. Hänen täytyy osata neliöidä ympyrä.

Mitä tämä merkitsee? Matemaattisesti, geometriassa ja stereometriassa tämä tietysti merkitsee, että on piirrettävä neliö, jonka pinta-ala on yhtä suuri kuin ympyrän pinta-ala, taikka luotava kuutio, jonka tilavuus on yhtä suuri kuin määrätyn pallon tilavuus. Tämä on, kuten tiedämme matematiikasta, mahdotonta, koska emme osaa laskea ympyrän kehää matemaattisen tarkasti realisissa luvuissa. Algebrallisilla luvuilla se tietysti on määriteltävissä: ympyrän kehä on $2\pi r$ ja ympyrän pinta-ala on πr^2 . Mutta käytännössä emme osaa tarkasti sitä suorittaa. Sentähden sirkkelin kvadratuuri on mysteeri. Ratkaisematta on, voidaanko piirtää neliö, jonka pinta-ala on aivan yhtä suuri kuin joku määrätty ympyrä.

Nyt kuitenkin sanotaan okkultisesti: jos sinä tahdot ymmärtää, millä tavalla Logos suhtautuu ilmenneeseen elämään, omaan maailmaansa, täytyy sinun ymmärtää sirkkelin kvadratuuri ja pallon kuutiollisuus. Eikä tämä käytännössä ole mahdotonta, koska Jumala, olemassaolo, luonto on ratkaissut kysymyksen. Mehän olemme sieluina tilavuuden kannalta katsoen palloja ja pinnallisesti katsoen ympyröitä, mutta tässä näkyväisesti ilmenneessä elämässä kuutioita. Ja se, että olemme kuutioita ilmenneessä elämänmuodossamme, sisältää puolestaan hämmästyttävää symboliikkaa.

Jos olemme tehneet paperikuution ja avaamme sen, levitämme sen kuusi sivua, niin muodostuu risti, kuten tiedätte, kristillinen risti. Kuutio on ihminen, ja kun ihminen levittää kätensä, on hän risti.

Ihminen on risti eli kuutio näkyväisessä maailmassa ja sieluna hän on ympyrä eli pallo.

Täten pääsimme käsiksi ensimmäisestä makrokosmisesta analogiasta. Samalla tavalla kuin ihmisestä sieluna eli pallona on näkyväisesti ilmennyt kuutio ristin muodossa, samalla tavalla ex analogia ymmärrämme, että maailma on ympyrämäisen eli pallomaisen Logoksen ilmennystä kuution muodossa, jolloin ympyrä on tullut neliöidyksi ja matemaattisesti mahdoton probleemi on ratkaistu käytännössä.

Mutta nyt astuu eteemme tärkeä kysymys: onko tämä ympyrä tai pallo, mikä me olemme sieluna, onko se ainoa Jumala, josta pääsemme tietoon? Tunne meko siis ainoastaan oman itsemme, tuntiessamme Jumalan meissä? Tullemeko siis tietoisiksi vain omasta ympyrästämme eli omasta pallostamme?

Tehdessämme tämän kysymyksen joudumme taas laajemmille aloille, avarammille vesille, uusille teille. Astumme taas askeleen lähemmäksi Jumalan mysteriota, pyydämme taas enemmän valoa ajattelevalle ja tiedonjanoiselle järjellemme.

V.

Kun Jumalan tuntija kulkee ajatuksessaan induktiivista tietä, hän sanoo itselleen: minä tiedän olevani kosketuksessa jonkun salaperäisen, jumalallisen elämän kanssa, ja tämä jumalallinen elämä ilmenee minussa itsessäni. Mutta mikä se on tämä jumalallinen elämä? Kuka se Jumala on, jota tunnen? Kuinka minun tulee ymmärtää ja käsittää oma ihmeellinen kokemukseni?

Hän tietysti myöntää, että kokemus ei voi olla lähtöisin hänen ruumiillisesta, enemmän kuin hänen jokapäiväisestä sielullisestakaan elämästään, vaan että sen täytyy olla lähtöisin jostain syvemmältä. Mutta koska hän kokemuseräisesti tietää ja tuntee ainoastaan sen inspiratsionin, joka on elävänä hänen sisässään, hän sanoo itselleen: onko minun omassa olemuksessani siis jotain, jota voi nimittää jumalalliseksi? Ja silloin hänen täytyy myöntää itselleen, että aivan empiirisesti, aivan kokemukseen nojautuen on totta, että hänessä on jotakin, joka ei ole kotoisin ruumiista eikä myöskään tavallisesta sieluelämästä, vaan joka itsessään on ilman rinnakkaisilmiöitä ruumiillis-sielullisessa elämässä.

Mutta kun totuudenetsijä tulee näin pitkälle filosofoivassa arvostelussaan, silloin hän aivan kuin pelosta säikähtyy, pysähtyy. Ei, hän sanoo, ei se voi olla niin, että se olisi vain minun oma sieluni. Ei, minä olen tietoinen jostain, joka on koko muun olentoni ulkopuolella, paljon suurempi minua, paljon korkeampi ja ihmeellisempi. En minä voi rajoittaa sitä omaan sieluuni.

On uskontopsykologeja nykyaikana, jotka ovat tähän pysähtyneet tutkittuaan toisten ihmisten uskonnollista sieluelämää. He ovat tutkineet sitä niin tarkasti kuin se on ollut heille mahdollista kertomusten ja kirjallisten muistiinpanojen nojalla ja he ovat tulleet siihen luonnolliseen johtopäätökseen, että kyseessä on inspiratsioni, joka on lähtöisin salaperäisestä piilopaikasta ihmisen sielussa. Tieteellisesti, objektiivisesti ulkoapäin arvostelemalla ilmiötä eivät pääse pitemmälle. Korkeintaan voivat mennä niin pitkälle, että sanovat, että ihmisen sielu on suurempi kuin hänen päiväajuntansa, koska nykyajan sielutieteellinen tutkimus muutenkin on tullut tähän johtopäätökseen inhimillisen sieluelämän jakautumisesta päivä- ja alitajuntaan.

Mutta kuten jo huomautimme, totuuden etsijä, Jumalan tuntija itse ei tyydy sellaiseen selitykseen, että hän tässä olisi tekemisissä ainoastaan itsensä, sielunsa kanssa, koska hän mielestään selvästi tuntee, että inspiratsioni on tullut hänen ulkopuoleltaan. Hänen temperamentistaan riippuu nyt, pysähtyykö hän tähän kohtaan vai tahtooko hän enemmän ymmärtää ja käsittää asioita. Hän voi sanoa: „minä en osaa tunkeutua sen syvemmälle sieluni salaisuuksiin, minun täytyy jäädä samalle kannalle kuin jokainen tavallinen uskova, joka on jotakin löytänyt ja tyytyväinen uskooonsa. Minäkin tyydyn siihen sisäiseen kokemukseen ja tietoon, että olen yhteydessä Jumalan kanssa.“ Hänestä tulee mystikko. Hän antautuu elämään jumalallista elämää hengessään eikä vaadi sen enempää selvyyttä. Hänen mielestään kaikki tavallaan on selvää, sillä hän tuntee Jumalan isäkseen ja kaikki ihmiset veljikseen, ja mitä hän muuta kaipaa? Semmoinen temperamentti on mystikolla.

Mutta on olemassa toisenlainen enemmän arvosteleva ja järkeilevä luonne, joka välttämättä tahtoo käsittää ja ymmärtää asioita. Se pelkää muuten joutuvansa harhateille — joko epäilemään liikaa tai uskomaan liikaa. Se ei osaa antautua rauhalliseen uskoon, joka ei etsi eikä tiedustele, vaan se kysyy: eikö ole kukaan ennen näitä tuntenut, kokenut, elänyt, ja jos joku on, niin millä tavalla hän on ratkaissut pulman? Tämmöistä luonnetta nimitämme okkultistin eli salatieteilijän temperamentiksi.

Salatieteilijä on realisti omalla alallaan. Mystikko voi olla haaveilija, hän voi työskennellä hengessään todistamattomienkin mielikuvain kanssa, eivätkä ne hänen sisäistä elämäänsä häiritse tai vahingoita, mutta salatieteilijä tahtoo mikäli mahdollista välttää tyhjiä spekulatsioneja, vääriä mielteitä ja ajatuksia. Hän tahtoo

olla tekemisissä vain todellisuuksien, tosiseikkojen, kokemusperäisten tietojen kanssa. Samalla tavoin kuin ihminen, joka tahtoo tietää jotain esim. Indiasta, ei rupea omin päin haaveilemaan turhia, kuvittelemaan, että ihmiset siellä ovat sinisiä ja kulkevat pää alaspäin, että puutkin kasvavat latva alaspäin, vaan joko matkustaa itse Indiaan tai lukee ja kuuntelee, mitä ne, jotka ovat Indiassa käyneet, kertovat, samalla tavalla salatieteilijäkin pohtiessaan elämän suuria kysymyksiä, varoo tyhjää spekulatsionia, varoo mielikuvituksen houkutteluja. Vaikkakin hänellä on oma kokemuksensa Jumalasta, johon hänen mietiskelynsä voi perustua, tahtoo hän sittenkin ottaa vaarin siitä, mitä tietäjät sanovat, jotka ovat jumalallisista asioista paljon kokeneet, mitä he kertovat elämän suurista salaisuuksista. Silloin hän toimii tajunnassaan oikeiden, todellisten ajatuskuvien kanssa ja hänen filosofoimisensa ei ole turhaa spekulatsionia, vaan hedelmällistä mietiskelyä, joka auttaa häntä hänen omassa persoonallisessa elämässään.

Olettakaamme nyt, että totuuden etsijällämme on salatieteilijän temperamentti, että hän tahtoo tutustua tietäjien ja okkultisten tutkijain lausuntoihin ja kertomuksiin. Mitä hän silloin saa kuulla? Opi ymmärtämään inspiratsioniasi, sanovat tietäjät. Huomaa, että inspiratsionia on monta laatua. Opi tekemään eroa erilaisten inspiratsionilähteitten välillä. On korkeata inspiratsionia, on alemmaa. Jumalan tunteminen perustuu korkeaan inspiratsiooniin. Tutustu siis inspiratsionien skaalaan ja niiden koneistoon! Älä aloita luulemalla itsestäsi liikaa. Muista, että kaikki ihmiset ovat samanlaisia olentoja kuin sinä. He ovat kaikki sielullisia olentoja, sieluja, jotka ovat suuremmat kuin heidän päivätajuntansa. Mikä oikeastaan eroittaa sinut muista tai useimmista muista ihmisistä? Se, että useimmat ihmiset eivät tiedä olevansa suuremmat kuin heidän päivätajuntansa. Useimmat luulevat olevansa ainoastaan sitä, mitä heidän päivätajuntansa on, mutta sinä tiedät omasta kokemuksestasi, että he todellisuudessa ovat jotakin suurempaa. Katso nyt ihmisiä. Luuletko, että heidän elämänsä kuuluu paljastaan ulkonaisessa aistillisessa havainnossa? Luuletko, ettei heillä koskaan ole inspiratsioneja sisästäpäin? Silloin erehdyt. Sillä kaikki ihmiset epäilemättä sanovat: kyllä meillä on inspiratsionia sisästäkinpäin. Ne eivät kyllä ole semmoisia inspiratsioneja, jotka synnyttävät heidät uudestaan koko elämän ajaksi, vaan ne ovat pienempiä. He kuuntelevat kaunista soittoa tai laulua tai katselevat kaunista näytelmää. He siitä haltioituvat. He värähtelevät, he saavat voimaa. Heidän inspiratsioninsa kestää hetken, mutta jättää tunnelman, joka aikaa myöten heikkenee ja haihtuu. Nyt on sinun opittava tekemään ero, mistä inspiratsioni kulloinkin tulee, sillä siitä kaikki riippuu.

Totta on, että ihmiset useimmiten ottavat vastaan inspiratsioninsa ulkonaisten aistimiensa avulla, mutta voimmeko silti sanoa, että tuo aistillinen havainto inspiroi, elähyttää ja antaa voimaa? Sehän on vain kuvan muodostuminen tajunnassa ilmiöiden välityksellä, mutta inspiratsioni voimalähteenä, joka saa alkunsa tuosta näkemisestä, on muutos ihmisessä, joka tulee sisästäpäin, muutos hänen tilassaan, joka on ennen kaikkea psykologinen, mutta myös fysiologinen („myrkytysilmiö“). Mikä tämä sisäinen muutos on? Mikä sen aiheuttaa? Mistä se on lähtöisin?

Huomaa nyt, sanovat tietäjät, että tämä psykofysiologinen muutos, tämä inspiratsioni on lähtöisin näkymättömästä maailmasta ja sen moninaisista voimista. Näkymättömässä maailmassa on sinun oma alitajuntasi, joka reagoiden ulkonaiseen ärsytykseen, nousee tajunnan kynnyksen yli. Se on tärkeä, huomioonotettava tekijä. Mutta se ei suinkaan ole ainoa. Näkymätön maailma on täynnä tällaisia tekijöitä, jotka voimapatterin tavoin odottavat tilaisuutta, milloin he alitajuntasi välityksellä voivat päästä latauksestaan. Niitä ovat vainajat, luonnonhaltiat, jumalat, enkelit j.n.e.

Vainajia on ääretön määrä, eivätkä he läheskään kaikki ole siinä asemassa, että he vaikuttaessaan läsnäolollaan eläviin ihmisiin, herättäisivät näiden sieluissa ainoastaan korkeita inspiratsioneja; päinvastoin heidän, samoin kuin luonnonhaltioiden, vaikutus voi olla sangen alaspäin tempaava ja itsekkäitä haluja kiihoittava, mikäli elävissä ihmisissä on semmoisille vastakaikua. Puhutaanhan uskonnoissa, että ihmiset ovat ympäröidyt „viettelöksillä“ ja „houkutuksilla“, joista suuri osa on alemmaa laatua, koska ne lähtevät vainajista, jotka eivät vielä ole puhdistuneet alemmasta olemusosastaan, vaan viettävät elämänsä maan piirissä, „helvetissä“ tai „kiirastulessa“.

Toiselta puolen on kyllä totta, että vainajat, jotka ovat nousseet alennustilastaan, puhdistuneet ja

astuneet „taivaaseen“, ovat toisenlaisessa asemassa. Heidän inspirationsinsa on samanlaatuinen kuin meidän n.s. omatuntonne. He elävät omissatunnoissamme ja vaikuttavat inspiroivasti meihin hyvässä merkityksessä.

Samaten on enkelein ja jumalten laita. He opettavat ihmistä tajuamaan kauneutta, näkemään viivojen ja värien sopusointua, kuulemaan sävelten ja sointujen harmoniaa. He inspiroivat ennen kaikkea taiteilijoita, runoilijoita j.n.e.

Sangen merkittäviä jumalolentoja ovat kansojen n.s. suojelusenkelit, kansallishaltiat eli -deevat. Niitä välistä myös nimitetään rotujumaliksi ja koska niiden vaikutus ihmisiin on laajakantoinen, tahdomme sanoa niistä pari sanaa.

Kun ihmisiä elää yhdessä suuri joukko samassa maassa, muodostaen yhden kansan, sulautuu heidän personallinen ajatus- ja tunnepiirinsä siihen näkymättömään maailmaan, joka maata ympäröi, ja muodostaa n.s. kansallishengen. Tämä kansallishenki, joka käsittää kaikkien sekä elävien että kuolleiden ihmisten sielulliset ilmapiirot, on siis todellinen suurempi voimapatteri, josta kukin yksilöllinen kansan jäsen on pienempi osa, pienempi patteri, ja jonka kanssa hän on yhtämittaisessa tekemisessä, niin että yhteinen kansallishenki saattaa mitä syvimmällä tavalla vaikuttaa inspiroivasti häneen. Ihmisessä voidaan herättää mitä syvimpiä tunteita vetoamalla hänen isänmaallisuuteensa, kansallisuuteensa, hän on silloin paljon epäitsekkäämpi olento kuin mitä hän on personallisena olentona, ja sentähden puhumme isänmaan rakkaudesta ja kansallistunnosta. Se on syvä tunne, joka nostaa meidät ulkopuolelle itseämme. Sen inspirationsi on niin voimakas, että se saa meidät menemään vaikka kuolemaan.

Mikä se nyt tässä kansallishengessä vaikuttaa niin suurella kansallis-yksilöllisellä voimalla? Onko se vain yksilöiden personallisten elämysten summa? Ei. Kansallishengen takana on olemassa erikoinen tajuntakeskus, joka elää kansallishengessä ja jolle kansallishenki on kuin personallinen ruumis, samalla tavalla kuin jokaisen ihmisminän personallinen sisältö on hänen sielunsa personallinen ruumis. Tämä on kansallishaltia, deeva, suojelusenkeli, jonka vaikutus kansallishengen kautta ihmisyyksiin on arvaamattoman voimakas. Näkymättömällä hallitsijakädellään hän sitoo suuren joukon ihmisiä yhteen. Jos kansa joutuu vaaraan, silloin kaikissa kansan yksilöissä herää merkillinen rakkaus ja yhteyden tunne, joka valtavasti vaatii heitä unohtamaan itsensä sekä taistelemaan, elämään ja kuolemaan yhteisen isänmaan puolesta.

Ainoastaan Jumalan tuntija irtautuu hänen vallastaan, mikäli se vie vihaan toisia kansoja kohtaan, ja vastaanottaa inspirationsinsa vielä korkeammasta lähteestä. Jumalan tuntija seisoo syvemmällä elämän virrassa, „sillä hän näkee, että kaikki ihmiset ovat veljiä keskenään, kuulukoot he mihin kansakuntaan tahansa, hänen Jumalansa on koko ihmiskunnan Jumala, joka tuntee kaikki ihmiset lapsikseen, katsomatta rotuun, väriin, kansallisuuteen j.n.e.

Sentähden hänen kokemuksensa on suurin. Se ei ole kotoisin kansallishengestä, vaan siitä tajunnasta, joka käsittää koko ihmiskunnan. Se on kotoisin siitä tajunnasta, jota nimitetään Logokseksi ja myöskin toisella nimellä Kristukseksi. Jumalan tuntijan kokemus on lähtöisin Kristuksesta.

Kristuksessa kaikki ihmiskunnan sielut ovat yhtyneet, muodostaen suuren salaperäisen ruumiin, johon on pukeutunut ihmiskunnan Logos, Kristus. Se on Kristuksen ruumis. Sielullisina olentoina, henki-olentoina, minuuksina, olemme kaikki kuin soluja Kristuksen ruumiissa, ja kun puolestamme saamme inspirationsia, jotka elähyttävät meissä veljesrakkautta ja näyttävät meille yhteisen Isämme, silloin nämä inspirationsit ovat lähtöisin ihmiskunnan Logoksesta eli Kristuksesta.

VI.

Jos väittäisimme elämän tarkoituksen olevan siinä, että ihminen on oleva onnellinen, silloin luultavasti saisimme ainoastaan nuoret puolellemme. Nuoret ihmiset uskovat onneen, onnen etsintään ja onnen saavuttamisen mahdollisuuteen, mutta vanhemmat „kokeneet“ ihmiset nousisivat heti väitettämme vastustamaan. He sanoisivat: „ei ihmiselämän tarkoitus saada olla onnen saavuttamisessa. Me tiedämme muuten, että onni ei ole saavutettavissa.“ Ja jos kysyisimme heiltä, miksikä onni ei ole saavutettavissa, saisimme kahdenlaisia selityksiä ja vastauksia kysymykseemme. Nuo vanhemmat ihmiset jakautuisivat ikäänkuin kahteen ryhmään. Toinen ryhmä selittäisi meille, että onnen saavuttaminen on mahdoton siitä yksinkertaisesta syystä, että he ovat sen elämässään niin kokeneet. Onni on kuin siivekäs pyörä, joka heti lentää pois ihmisen luota, kun hän luulee siihen tarttuneensa. Toinen ryhmä taas vastaisi meille: „ajatelkaa nyt vähäsen. Voiko olla mahdollista, että elämän päämäärä, elämän tarkoitus olisi yksilöllisen ihmisen onni, kun kuitenkin ihmiskunta on kokoonpantu tuhansista miljoonista ihmisyksilöistä, joiden on mahdoton yhtäkkiä tulla onnelliseksi? Eikä koko ihmiskunta tule onnelliseksi sillä, että toinen tai toinen yksilö pyrkii onneen. Päinvastoin olisi itsekästä ja väärää yksilön puolelta toivoa, että hän saisi olla onnellinen, silloin kun ihmiskunta kuitenkin kokonaisuudessaan tai suurimmaksi osaksi on onneton. Jos äkkiä voisimme muuttaa elämän täällä maan päällä paratiisiksi kaikille ihmisille, silloin voisimme sanoa, että onni olisi saavutettavissa, mutta koska tämä on mahdotonta, on myös väärin filosofisesti ja moraalisesti katsoen, että yksi ihminen olisi onnellinen muun ihmiskunnan kustannuksella. Kaikki ihmiset saavat enimmäkseen kärsiä vaivaa, vaikeutta, surua ja tuskaa, — miksikä siis yksi ihminen olisi onnellinen?“

Mitä nyt sanomme tähän? Olemme näissä esitelmissä seuranneet totuuden etsijän elämää ja hänen henkisiä kokemuksiaan, kysykäämme siis, millä tavalla hän suhtautuu näihin väitteisiin.

Hänen havaintonsa ovat todella käyneet suuntaan, joka näyttää antavan tukea äsken mainituille vastaväitteille. Viisaat tietäjät, jotka ovat kulkeneet tien ennen häntä ja joiden havaintoihin hän on oppinut luottamaan, koska kaikki, mitä hän on henkisesti kokenut, on todistanut hänelle heidän suuremman tietonsa, — nämä viisaat ovat opettaneet, että ihmiskunta muodostaa suuren henkisen kokonaisuuden. Samalla tavalla kuin ihmisen ruumis on kokoonpantu soluista, samalla tavalla on olemassa ihmiskunnan henkinen „ruumis“, jonka soluina ovat ihmisyksilöt, ja tämä ihmiskunnan henkinen ruumis on taas käyttövälineenä ihmiskunnan suurelle yhteiselle tajunnalle, joka on kaikkien ihmisten ja koko ihmiskunnan takana ja jota tajuntaa nimitämme joko Logokseksi taikka Kristukseksi taikka Jumalaksi. Se on tämä suuri yhteinen tajunta koko ihmiskunnan takana, joka on aivan kuin minuutena siinä ruumiissa, mikä on kokoonpantu ihmisten yksilöllisistä minuuksista eli henkiseluista, ja näin ollen kun Jumalan tuntija joko uskoo tähän yhteyteen filosofisena totuutena, jonka viisaat ovat hänelle selittäneet, tai tietää sen oman sisäisen yliaistillisen näkemyksensä nojalla, niin hän kysyy itseltään: „eiköhän sittenkin ole olemassa ristiriita Jumalan sisäisen äänen ja ihmiskunnan yhteisyyden välillä? Sisäinen ääni sanoo: sinun pitää olla onnellinen. Mutta kuinka minä voisin sitä olla, niin kauan kuin ihmiskunta yleensä kärsii? Kuinka minun tulee ratkaista tämä ristiriita? Jumala sanoo, että minun pitää olla onnellinen, mutta järkeni ja näkemykseni sanoo, että kaikki ihmiset olemme niin yhtä, että oikeastaan on väärin ja mahdotonta yksilön olla onnellinen.“

Mutta kun hän näin kysyy itseltään, nousee vastauskin hänen mieleensä ja vastaus selittää hänelle pulman. Hänen ei tarvitse muuta kuin kuunnella Jumalansa sisäistä ääntä ja samalla ajatella ihmiskunnan yhtenäisyyttä, jotta hän selvästi näkisi, kuinka ristiriita häipyä ja kuinka itse asiassa harmonia syntyy näiden kahden vastakohdan, Jumalan käskyn: ole onnellinen ja ihmiskunnan suuren kärsimyksen välillä. Kun hän nimittäin ajattelee tarkemmin ihmiskunnan yhteyttä, suurta ihmiskunnan ruumista, jossa hän on yhtenä soluna, ja omaa suhdettaan ihmiskunnan yhteiseen tajuntaan, joka on kaikkien yksilötajuntojen takana ja niiden sisällä, niin hän piankin ymmärtää erään seikan. Ihmisyksilöjen suhde sisäiseen yhteistajuntaan, niiden suhde Logokseen eli Kristukseen, ei ollenkaan ole sama kuin solujen suhde ihmistajuntaan esim.

ihmisen ruumiissa. Missä on ero? Ero on siinä, että yksilö ihmissieluna, ihminen henkiolentona ei ole koskaan kaukana keskipisteestä, kaukana siitä tajunnasta, joka on ihmiskunnan yhteinen sisäinen tajunta; vieläpä jokainen ihmisyksilö on yhtä lähellä tätä sisäistä tajuntaa. Toiselta puolen taas fyysillisen ruumiimme solut eivät ole välittömästi lähellä meidän personallista tajuntaamme. Päinvastoin meillä ihmisinä on verrattain epämääräinen, hämärä ja kaukainen yhteys ruumiimme kaikkien solujen kanssa. Päivätajuntamme ei ole välittömässä tekemisessä ruumiimme solujen ja orgaanien kanssa. Ainoastaan kun joku paikka ruumiissamme sairastuu, loukkaantuu, ärtyy tai kiihoittuu, tiedämme sen olevan olemassa ja vaivaavan meitä. Kun ihminen on terve, hän ei oikeastaan tunne omistavansa mitään ruumista. Hän tuntee vain kevyesti olevansa olemassa, mutta ei tunne painostusta ruumiinsa taholta. Sentähden tajuntamme on kaukana ruumiimme soluista, ja ruumiimme solut ovat niinkään kaukana tajunnastamme. Tämä on nyt silmäänpistävä ero, sillä Logoksen eli Kristuksen tajunta ei ole kaukana yhdestäkään inhimillisestä yksilötajunnasta, vaan päinvastoin jokainen ihmisyksilö on sisällä tuossa Jumalan tajunnassa, joka käsittää kaikki inhimilliset yksilöt sieluina eli henkiolentoina. Useimmat ihmiset eivät kuitenkaan tiedä tästä Kristuksesta, jonka välittömässä yhteydessä he ovat. He ovat samassa asemassa kuin solut meidän fyysillisessä ruumiissamme, jotka eivät tiedä siitä suuresta tajunnasta, joka on solujen takana. Mutta meidän personallinen tajuntamme ruumiissa on kaukana solujen tajunnasta, jotavastoin Kristuksen tajunta on yhtä lähellä kaikkia ihmisyksilöitä. Ei tarvita muuta kuin että ihmisen sydän, järki, omatunto avautuu Jumalalle niinkuin kukka avautuu auringon valolle, jotta Kristuksen tajunta laskeutuisi ihmiseen, valtaisi hänet, nostaisi hänet. Ruumiilliset solumme voivat korkeintaan saada huomiota tajunnassamme, kun ne haavoittuvat ja sairastuvat, jolloin emme tahdo muuta kuin päästä vapaiksi häiriöstä, päästä terveiksi; eikä meidän tajuntamme laskeudu tai yhdy ruumiimme solujen tajuntaan, me vain saamme tiedon, ikäänkuin sähkösanoman siitä, että jotakin on hullusti. Sitävastoin Kristuksen tajunta alinomaan seisoo ihmissydämen ovelta odottaen, että ihminen avaisi sydämensä Jumalalle.

Kun täten totuuden etsijä ymmärtää, ettei hän ole mikään etäinen solu Kristuksen ruumiissa, vaan että hän on ihmiskunnan ruumiissa solu, joka on yhtä lähellä keskipistettä eli keskeistä tajuntaa, kuin kaikki muutkin solut, silloin hänelle selviää koko pulma. Silloin hänelle kirkastuu Jumalan käsky hänen sisässään: sinun tulee olla onnellinen. Ei se ole kiihoittava yllytys eikä suosionosoitus. Se on käsky. Hänen velvollisuutensa, hänen tehtävänsä on olla onnellinen, sillä minkälainen on ihmiskunta? Ihmiskunta on sairas. Tuo suuri ruumis, Kristuksen ruumis on sairas. Kaikki sen solut ovat sairaita. Jos se olisi terve, vallitsisi siinä täydellinen harmonia, kaikki solut olisivat keskinäisessä sopuosoitussa ja välittömässä suhteessa omaan sisäiseen tajuntaansa, Kristukseen, mutta ihmiskunta kärsii, se vaeltaa surun laaksossa, se on täällä kuin tuskan helvetissä, sen yksilöt vaeltavat tietämättömyydessä ja synnin tuskassa. Kaikenlaiset sairaudet, kaikenlaiset luonnon ja elämän aikaansaamat vaikeudet ympäröivät jokaista ihmistä. Koko ihmiskunta on sairas. Ja Jumala sanoo, Logos ihmiskunnan sisällä sanoo: minä tahdon, että sinä olet terve ja onnellinen ja autuas. Mutta voiko tämä toteutua äkkinäisen taikatempun kautta? Voiko ihmiskunta yhtäkkiä tulla terveeksi, päästä kärsimyksistä, sairauksista ja muista vaivoista, sielun tuskista ja synnin vaikeuksista? Ei. Mikä on ainoa keino, millä ihmiskunta voi päästä ahdistuksestaan? Ainoa keino on se, että ihmiskunnan solut, yksilöt, yksitellen, vähitellen toinen toisensa jälkeen tulevat terveiksi. Ei ole muuta pelastusta ihmiskunnalle. Ei ole muuta keinoa täyttää Jumalan tahto, noudattaa Kristuksen sisäistä käskyä. Onni ei ole palkka, joka luvataan ihmisille pitkien ponnistusten jälkeen, vaan se on itse elämän tehtävä. Sentähden sanoo Jumala meidän sisässämme: sinun täytyy tulla onnelliseksi, autuaaksi ja terveeksi, sillä silloin tuot onnea ja terveyttä ihmiskunnalle. Silloin sinä, joka olet soluna ihmiskunnassa, säteilet itsestäsi onnea ja terveyttä. Onko muuta keinoa? kysyy Jumala hymyillen totuuden etsijältä, tiedätkö sinä paremman keino? Sinun onnestasi ihmiskunnan onni lisääntyy, mutta jos et sinäkään tahdo tulla onnelliseksi, jos sinäkin pakenet onnea, koska ihmiskunta sitten voi tulla onnelliseksi? Koska minun tahtoni ihmiskunnan hyväksi sitten toteutuu? Emme mihinkään pääse, sanoo Jumala meidän sisässämme, jos ei teistä tule minun auttajiani, jos ette te tahdo olla onnellisia.

Meille totuuden etsijöille selviää koko tämä kysymys uudessa ja toisessa valossa. Ja samalla silloin ymmärrämme, missä meidän onnemme on, minkälainen meidän onnemme on. Olemme jo ennen puhuneet siitä, että ihminen ei saa asettaa rajoja, määritelmiä onnelle. Ihminen ei saa sanoa näin esim.: jotta

minä voisin olla onnellinen maan päällä, täytyy minun olla köyhä. Eikä: jotta minä voisin olla onnellinen maan päällä, täytyy minun olla rikas. Eikä: jotta minä voisin olla onnellinen maan päällä, täytyy minun kieltäytyä kaikesta, kaikesta, kauneudesta, huvista, ilosta. Eikä myöskään: jotta minä voisin olla onnellinen maan päällä, täytyy minun saada kaikkea, mitä elämä voi tarjota.

Vaan mitä meidän pitää sanoa? Meidän pitää sanoa näin: meidän onneemme kuuluu, että meillä on kaikkea sitä onnea, mitä elämä voi tarjota. Koko maailma on oleva meillä. Mieleemme muistuu, mitä eräs viisas on sanonut: minä olen maailman voittanut, koko maailma on minun. Koko maailma tottelee ja palvelee minua. Minulla on kaikki, mitä tarvitsen ollakseni iankaikkisesti autuas.

Sillä tavalla sanovat viisaat, mutta eivät he ole sanoneet: meidän pitää kulkea kerjäläisinä ympäri tai meidän pitää istua kuninkaina valtaistuimella. Päinvastoin, se on toisarvoista. He ovat istuneet kuninkaan istuimella, he ovat ehkä vielä useammin kulkeneet kerjäläisinä, kuten Buddha tai Jeesus, mutta he ovat olleet onnellisia, sillä heillä on ollut koko maailma, koska heillä on ollut kaikki, mitä ovat kaivanneet. Varmaan heillä olisi ollut paljasta vaivaa kuninkaallisesta kultaistuimesta.

Mutta jos erehtyisimme luulemaan onnen olevan siinä, että ulkonaisesti luovomme kaikesta ja lähdemme kulkemaan ympäri, silloin pian huomaisimme, että onni ei ole siinä. Ja jos toiselta puolen luulisimme onnen olevan siinä, että omistaisimme tuhat miljoonaa dollaria tai istuisimme kuninkaan valtaistuimella, niin huomaisimme, että meidän onnemme ei olisi siinä. Onni on siinä, että löydämme Jumalan ja että olemme suhteessa ihmiskunnan sisäiseen, henkiseen tajuntaan, Kristukseen. Onnemme on siinä, sanovat viisaat, että tunnemme olevamme koko ihmiskunta, ei ainoastaan yksi solu ihmiskunnan ruumiissa, vaan „mikrokosmos“, joka on täydellinen kuva suuresta maailmasta eli makrokosmoksista. Siinä on onnemme, että tunnemme olevamme yhtä elämän hengen kanssa.

On näet huomattava tärkeä kohta onnen salaisuudessa. Meidän Jumalamme sanoo: kaikki, mitä sinä tarvitset ja kaipaat ollaksesi täydellisesti onnellinen ja autuas, se sinulle annetaan. Jos nyt joku väittää: mutta minä olen kauan ollut yhteydessä Jumalan kanssa ja siitä huolimatta minulla on paljon kärsimyksiä ja paljon tuskaa, niin elämän henki vastaa hänelle: sinä et ole vielä kylliksi kokenut. Sinussa on liian vähän uskoa.

Ja nyt tulemme itse asiassa onnen salaisuuden perille. Millä tavalla onni on mahdollinen, millä tavalla se on siveellisesti oikeutettu? Ainoastaan uskossa. Ja mikä usko on? Usko on silta meidän yksilöllisyytemme ja jumalallisen tajunnan välillä. Se on silta, joka ei saa rikkoutua. Meidän täytyy uskoa. Ilman uskoa emme voi olla onnelliset. Ja huomatkaa nyt: uskolla emme tarkoita minkäänlaisten opinkappalten totenapitämistä, vaan sitä sisäistä henkistä elämää, jonka perustus lasketaan, silloin kun heräämme Isän Jumalan tuntemiseen. Usko on käytännöllinen asia. Se on uskoa Jumalaan, siihen tajuntaan, joka on yhtä meissä kaikissa, joka tekee koko ihmiskunnasta yhden suuren kokonaisuuden. Se on uskoa Kristukseen, se on uskoa elämän henkeen, joka tahtoo, että olisimme onnelliset. Kun uskomme on heikko, silloin emme voi elää sillä tavalla, että olisimme onnelliset. Mutta kun uskomme on vahva, kun uskomme on todellinen ja voimakas, silloin olemme onnelliset.

Millä tavalla sitten ilmenee tämä meidän uskomme? Auttaako se meitä ihan tässä näkyväisessäkin elämässä? Auttaako se meitä vaikeuksissamme arkipäiväisessä elämässä, päästääkö se meidät rahallisista huolista, vaivoista ja työstä, päästääkö se meidät sairauksista j.n.e.? Mitä te luulette minun nyt vastaavan? Ehkä ajattelette, että sanoisin: ei, mutta minä sanon: kyllä. Meidän uskomme päästää meidät kaikista huolista ja vaivoista ja sairauksista. Merkitseekö se, että meillä ei enää koskaan ole mitään rahahuolia, niinkuin aina nykyisessä elämässä on, taikka sairauksia tai muita vaivoja? Ei, ei se sitä merkitse. Vaikka minun täytyy sanoa uskovani, että se merkitsee sitäkin. Mutta se ei merkitse sitä aivan heti.

Ainoa tie päästä sairauksista, nuhasta lähtien, ainoa tie päästä huolista, rahahuolista lähtien, ainoa tie päästä paheista, helmasynnistä lähtien, ainoa tie päästä yksinäisyyden tunteesta, voimakkaimmasta rakkaudenhalusta lähtien, ainoa tie on usko, usko itse elämään ja elämän tehtävään. Se on ainoa, mikä

auttaa kaikessa. Mutta millä tavalla usko ilmenee?

Se ilmenee joko rukouksessa tai mietiskelyssä. Toinen ihminen elää enemmän tunteissaan, toinen harkitsee ja punnitsee. Kun edellinen uskoo, hän rukoilee. Hän ei voi olla keskustelematta rukouksessa Jumalansa kanssa. Hän elää voimakkaassa tunneyhteydessä sisäisen Isänsä kanssa, kertoo hänelle asiansa, puhuu Jumalalle sielunsa syvimmit salaisuudet ja seisoo niinkuin lapsi Isänsä edessä. Hän on sielussaan polvillaan, sillä hän tuntee aina olevansa majesteetin läheisyydessä.

Toinen ihminen ei tunne halua rukoilla, hän taas mietiskelee. Hän ei elä päivääkään, ilman että hän rauhallisesti istuu mietiskelemään. Ainakin kerran päivässä määrättynä hetkenä hän miettii velvollisuuksiaan ja tehtäviään, miettii, mitenkä hänen tulisi ihmisenä olla, ettei uskon silta rikkoutuisi, kuinka hän voisi niin vaeltaa elämän läpi, että hänen elämästään olisi apua toisille ihmisille. Näin hän mietiskelee, sillä hänen temperamenttinsa on hiljaisempi kuin toisen, ei niin intohimoinen, ei niin tunteellinen.

Kun ihminen löytää Jumalan, hän huomaa, että hänen elämänsä on kuin kudot, jota hän kutoo. Tässä hän istuu ja kutoo ja minkälainen vaate siitä tulee? Tahtoisiko hän, että kangas, jota hän kutoo, olisi ruma, vai tahtoisiko hän, että se olisi kaunis? Koska hänessä usko on herännyt, hän tahtoo, että se olisi kaunis. Hän tahtoo, että hänen elämänsä olisi suurta jumalallista seikkailua, että se olisi kuin rakkauden ja onnen satu.

Hän uskoo tähän ja hän työskentelee uskonsa puolesta. Usko ei ole ainoastaan siinä, että rukoilemme ja mietiskelemme, vaan samalla siinä, että työskentelemme ja teemme voitavamme. Vanha kreikkalainen sananparsi kuului: sitä ihmistä, joka itse auttaa itseään, auttavat jumalatkin. Tietysti voi uskon elämässä tapahtua niinkin, että ihminen suuressa hädässä sanoo Jumalalle: nyt minä tarvitsen sitä tai sitä, ja että apu tulee ihmeen kautta. Ihminen on silloin koettanut kaikkia keinoja tullakseen autetuksi, ja sitten vasta, kun hänen keinonsa ovat loppuneet, hän on antautunut Jumalan käsiin ja sanonut: jos et sinä auta nyt, olen kadotettu. Ja silloin on tapahtunut kuin ihme.

Tämä on se uusi ja ihana elämä, joka ihmiselle alkaa, silloin kun hän pääsee sisäisessä henkisessä elämässään yhteyteen Jumalansa kanssa. Kun hän on löytänyt tämän sisäisen Jumalan, silloin hän tietää, että kaikki onni, mikä maailmassa on hänelle mahdollinen, se tulee hänen osakseen.

*

VII.

Kuvitelkaa, että menemme totuudenetsijän luo, ihmisen luo, joka on löytänyt Jumalan, niinkuin hän sanoo ja puhumme hänelle: „sinä olet nyt selvittänyt meille, että ihmisen elämän tehtävä on oikeastaan tulla onnelliseksi ja elää onnessa; ja joskin myönnämme, että nuorena ihminen voi sillä tavalla elämästä haaveilla, ei hän myöhemmässä elämässään enää niin ajattele. Mistä tämä riippuu? Mistä riippuu, että me ihmiset oikeastaan emme saata uskoa onneen ja autuuteen? Mistä riippuu, että jos etsimme onnea, emme oikeastaan sitä löydä? Ja mistä riippuu, että useimmat ihmiset eivät sitä onnea oikeastaan etsikään?“

Jos nyt näin kysymme totuudenetsijältä, minkähän vastauksen hän meille antaa?

Hän sanoo meille: „se, että ihmiset eivät usko onneen, se, että he eivät oikeastaan uskalla etsiäkään onnea, riippuu osaksi heidän tietämättömyydestään, osaksi heidän liian pienestä rohkeudestaan. Ihmiset eivät uskalla elää, niinkuin he voisivat elää.“

Tällä tavalla selittää meille tuo Jumalantuntija. Ja kun kysymme häneltä tarkempaa selitystä, hän vastaa meille: „katsokaa, ihminen on sellainen olento, joka on aivankuin vieraana täällä maan päällä. Hänen on niin vaikea tulla täällä toimeen sillä tavalla kuin hänen oikeastaan pitäisi, jos hän tietäisi, kuka hän on.“

Silloin huomautamme: „millä tavalla ihminen sitten voi päästä itsensä tuntemaan?“

Ja tietäjämme vastaa: „se tapahtuu elämänkoulussa eli jälleensyntymisessä. Elämänkoulu on siinä, että emme ole täällä ensimmäistä kertaa emmekä viimeistä, vaan että tulemme tänne yhä uudelleen ja uudelleen oppiaksemme tuntemaan itseämme. Eikä tämä elämänkoulu ole mikään laitton ja satunnainen oppilaitos. Emme joudu tänne umpimähkään elääksemme, kokeaksemme ja kuollaksemme emmekä jonkun ajan perästä umpimähkään tänne synny uudestaan. Elämänkoulu on tarkasti järjestetty oppilaitos. Syntyessämme uudestaan tänne maan päälle saamme jatkaa siitä, mihin viimeksi lopetimme edellä. Uusi elämämme maan päällä on suora seuraus omasta menneisyydestämme. Elämänkoulussa vallitsee n.s. *karmanlaki*, oikeuden ja tasapainon laki, joka merkitsee, ettei mikään ponnistus koskaan mene hukkaan. Jos jotakin yritämme, johonkin päin ponnistamme, ei ponnistus ole mennyt hukkaan, vaan luo seurauksen, hedelmän, jonka saamme kerran niittää. Emme ollenkaan toimi turhaan, emme kokeile turhaan. Kun maan päällä eläessämme jossakin suhteessa saamme silmämme auki, on se voittoa meille itsellemme sielullisina olentoina, henkiolentoina. Havaintomme ja kokemuksemme muuttuvat meille sisäiseksi tiedoksi. Jos olemme erehtyneet jossakin asiassa ja sitten huomanneet erehdyksemme, soisimme mielellämme, ettemme enää niin erehtyisi. Tässä nykyisessä elämässä voimme kuitenkin unohtaa kokemuksemme ja uudestaan erehtyä, mutta kun olemme siirtyneet kuoleman tuolle puolelle, uppoutuu tuo kokemuksemme, havaintomme, läksymme sieluumme ja muodostuu siinä instinktiiviseksi, vaistomaiseksi kyvyksi, niin että kun uudestaan synnymme maan päälle, on meillä kuin synnynnäinen tieto siitä, millä tavalla meidän ei pitäisi menetellä. Entinen erehdyksemme on muodostunut meille omaksitunnoksi. Omatuntomme on syntynyt menneistä harha-askeleistamme, havainnoistamme ja kokemuksistamme. Sentähden sen ääni sanoo meille, mikä on oikein ja mikä on väärin, puhumatta siitä, että henkiolentoina olemme siksi lähellä jumalallista todellisuutta, että sekin vaikuttaa välittömästi sieluumme siveellisenä ohjaajana. Mutta jumalallisen todellisuuden ääni ei voisi ollenkaan kuulua meidän personallisessa tajunnassamme, ellei meillä olisi tuo omatunto, joka on syntynyt vanhoista kokemuksista. Omatuntomme, joka on menneen kehityksemme siveellinen tulos, on samalla kuin kanava eli ovi, jonka kautta jumalallinen todellisuus voi meihin vaikuttaa. Mutta tietämättömyytemme on niin suuri, että saamme syntyä kymmeniä, satoja kertoja tähän maailmaan, ennenkuin todella alamme oppia tuntemaan sisintä itseämme. Ihmisissä on kyllä salassa onnen kaipuu ja vaistomainen tieto siitä, ettei häntä oikeastaan muu voi tyydyttää kuin iankaikkinen autuus ja rauha. Mutta koska hän ei ole siitä selvästi tietoinen, niin

hän, etsiessään onnea, etsiikin kaikkea muuta, josta onnen muka pitäisi seurata. Olemme jo edellä puhuneet tästä hänen etsimisestään. Ennen tai myöhemmin hän löytää sitä — rikkautta, kunniaa, valtaa j.n.e., — mitä hän etsii, mutta pysyväistä tyydytystä ja onnea hän ei löydä.

Mutta tiedämmehän, että kun ihminen on hieman viisastunut, hän ikäänkuin kokoo elämellisin-himillisen voimansa ja sanoo itselleen: „onni on siinä, että teemme velvollisuutemme.“ Ja silloin velvollisuus on tarkoin määrätty. Koska ihminen aina syntyy määrättyyn yhteiskuntaluokkaan, on hänen elämänuransa siinä jo valmiiksi piirretty. Kun hän sen velvollisuutensa suorittaa, on hän onnellinen.

Tämä on sängen monien ja tavallaan parhaimpain, vakavimpain ihmisten elämänusko. He sanovat: „elämä on pakkoa. Elämä on täytymystä. Meidän täytyy tehdä velvollisuutemme. Ei meidän tarvitse etsiä mitään onnea. Ei meidän tarvitse mitään haaveilla elämästä. Kun teemme velvollisuutemme, niin siitä seuraa, että olemme onnelliset.“ Ja tietysti silloin lisäävät tuon sanan „onnelliset“ erikoisella äänenpainolla: „onnelliset“. Niin, tietysti „onnelliset“, sillä eihän onnea haaveellisessa merkityksessä ole olemassakaan. „Me tunnemme itsemme rauhallisiksi ja tyydytetyiksi ja siinä on onnemme.“ Näin melkein useimmat ihmiset ajattelevat. Niin ovat mielestään kokeneet.

Mutta on merkillistä, että jolleivät sellaiset ihmiset herää elämässä, tulee heille joku hetki kuoleman lähestyessä, kuoleman jo tehdessä työtään, jolloin he aivankuin heräävät näkemään ja ymmärtämään: „Oi, mutta elämä on niin paljon rikkaampaa ja ihanampaa, kuin mitä luulin! Miksikä olen elänyt sokeudessa? Miksikä olen tällä tavalla ponnistanut ja pyrkinyt ja kuluttanut viimeiset voimani voidakseni tehdä velvollisuuteni? Kuitenkin olen kokonaan erehtynyt elämästä. Kuinka saatoin olla niin vähäuskoinen, etten luottanut Jumalaan, joka on kaiken takana ja joka on tarkoittanut jotakin merkillistä koko tällä elämällä!“

Tuommainen herämys tulee näillekin ihmisille. He ovat olleet hyviä ihmisiä elämässään ja ovat suorittaneet velvollisuutensa. Heidän omatuntonsa ei heitä soimaa, eivätkä he kuoleman hetkellä pelästy. Päinvastoin he täyttyvät merkillisellä riemulla ja tuntevat saavansa lähteä Herran rauhaan, mutta samalla näkevät, etteivät olleet ymmärtäneet elämää.

Katsokaamme edelleen ihmisiä. On semmoisia, joissa elämän oma sisäinen ääni on johonkin määrin päässyt kuuluviin. Ei heidän tarvitse olla itsetietoisia siitä, mutta heidän sisässään vaikuttaa elämän oma voima silminnähtävällä tavalla. Semmoiset ihmiset ovat joko taiteilijasieluja tai tiedemiessieluja tai tosi uskonnollisia sieluja.

Mikä on taiteilijasielun tunnusmerkki? Sen tunnusmerkki on, että se rakastaa itse elämää eikä tahdo sitä määritellä. Taiteilijasielu etsii ja koettaa nähdä kaunista kaikkialla. Tosi taiteilija ei tahdo määritellä elämää eikä sanoa, että semmoisen tai semmoisen sen tulee olla, vaan hän tutkii sitä. Hän katselee, minkälainen on elämä. Hän katselee kaikkia eläviä olentoja kuin taideteoksia. Hän kaikkia ihailee. Hän kaikkea ihastuu. Taiteilijasielu ei ollenkaan ymmärrä mitään eroitusta, meidän määritelmämme mukaan, hyvän ja pahan välillä. „Tuo asia on siveellinen, tuo on epä-siveellinen, tuo on hyvä, tuo on paha, tuo on oikea, tuo väärä“ — hän ei ymmärrä mitään semmoista. Tietysti hän ymmärtää, mitä toiset ihmiset sillä arvostelulla tarkoittavat. Mutta hän ei osaa katsella elämää sillä tavalla. Hänen mielestään semmoinen ihminen, jota sanotaan „epä-siveelliseksi olenoksi“, „hirmuisen syntiseksi“, on yhtä mielenkiintoinen kuin toinen, jota sanotaan kerrassaan „mallikelpoiseksi“. Hänen mielestään kaikki ihmiset ovat yhtä mielenkiintoisia semmoisina kuin ovat eikä hänen päähänsä pälkähtäisi sanoa toiselle: „tuommainen sinun pitäisi olla“ ja toiselle: „tuommainen sinun ei pitäisi olla“. Hän juuri ihailee sitä, että ihmiset ovat erilaisia. Jokainen ihminen on hänelle kuin elämän salaisuuksien esilletuoja, kuin sen merkityksen selittäjä. Jokainen ihminen on hänelle uusi ihmiteos.

Taiteilijasielu on semmoinen. Hän ei osaisi ymmärtää ihmisiä eikä nähdä kaunista ruman keskellä, ellei hän olisi tällä tavalla „vapaamielinen“. Puolueeton ihailu on hänen sielunsa syvimpänä ominaisuutena. Hän näkee kaunista kaikkialla ja hän opettaa meitäkin tauluillaan, sävellyksillään, runoillaan,

näyttelemisellään j.n.e. tajuamaan kauneutta. Hän näkee kauneutta luonnossa ja elämässä enemmän kuin me tavalliset ihmiset, sentähden juuri, että hänen silmänsä ovat vapaat ennakkoluuloista.

Ja todella hänen kannattaa! Muut ihmiset, jotka eivät osaa asettua taiteilijan kannalle, liikkuvat elämässä kuin missäkin apteekissa. Hyllyt ovat täynnä pulloja ja purkkeja ja jokaisen kylkeen on kiinnitetty erilainen nimilippu. Ja ihmiset sanovat toisesta purkista: „jaa, tässä on myrkkyä.“ Ja toisesta: „tuossa on makeata hilloa.“ Tähän tapaan he toisiaan määrittelevät. He eivät osaa ihailla kaikkea samalla tavalla kuin taiteilijasielut. He eivät ole ennakkoluuloista vapaat. Ja sentähden he taiteilijasieluakin verrattain vähäsen ymmärtävät. Häntäkin mallikelpoisen maailman puolelta mielellään leimataan synnilliseksi olenoksi, hän kun näet viihtyy „kaikenlaisten“ parissa ja näkee jokaisessa ihmisessä jos mitään täydellisyyksiä.

Mutta vaikka maailma ei ymmärrä taiteilijasielua, on hän kuitenkin semmoinen ihminen, jossa elämänhenki on alkanut puhua vaistomaisesti.

Minkälainen taas on filosofinen eli tiedemiessielu? Se on semmoinen sielu, joka ei muusta välitä elämässä kuin totuudesta ja tiedosta. Hän tahtoi tietää. Hän tahtoi nähdä totuuden. Mutta koska hän on ajattelija, ei hän ole samanlainen tutkija kuin taiteilijasielu, joka lähtee ulos käytännölliseen elämään, vaan hän etsii ja tahtoo ymmärtää elämän lakeja, jotka ilmiöitä hallitsevat. Hän on todellinen filosofi. Hän ei osaa ajatella ulkonaista elämää. Hän ei osaa ajatella itseään. Ei hän osaa pukeutua kauniisti. Ei ole hänen silmämääränään ja ensimmäisenä huolenaan, minkä näköinen hän on. Taiteilijasielu taas mielellään pukeutuu kauniisti, omintakeisesti, huomiota herättävästi. Ennen varsinkin taiteilijat olivat tunnettuja siitä, että heidän piti erota muista ihmisistä puvuissaan ja yleensä esiintymisessään. Kuta hassunkurisempia he olivat mallikelpoisen maailman silmissä, sitä enemmän he olivat omissa silmissään taiteellisia. Mutta filosofi, tieteellinen ajattelija, hän ei muista semmoisia asioita eikä syvenny niihin. Hän semmoiset sivuuttaa. Hän voi kulkea puettuna kuinka tahansa. Hän voi esiintyä vaikkapa narrina hienon maailman silmissä, eikä hän siitä tiedä mitään. Hän on kuin viaton lapsi. Hän ei ole innostunut muusta kuin järjelle näkyvistä suurista aatteista ja ajatuksista. Kun hän keksii luonnonlain tai hengen elämän lain, silloin hän riemuitsee. Silloin hän on onnellinen ja iloinen — hän näkee totuuden. Hän on myöskin, jos hän saa olla oma itsensä, vapaamielinen, paljon vapaamielisempi kuin maailma tavallisesti. Hänellä ei ole liikoja ennakkoluuloja, eikä hän arvostele ihmisiä samalta kannalta kuin mallikelpoinen maailma. Hänen mielestään ihmiset ovat jonkinlaisia ykkösiä tässä suuressa elämän laskuesimerkissä. Ihmiset ovat kaikki eläviä olentoja, yhdenvertaisia, yhtä hyviä kaikki. Ei hän niitä asioita osaa arvostella. Sentähden todellista ajattelijaa, tiedemiestä, voi samoin kuin todellista taiteilijaa, helposti vetää nenästä elämän jokapäiväisissä asioissa. Näiden ihmisten heikkouksia, käyttävät usein kavalat ja pahat maailman ihmiset hyväkseen.

Minkälaisia vihdoinkin ovat tosiuskonnolliset ihmiset? Niitäkin meidän täytyy hieman kuvata. Sillä kaikki ihmiset, jotka luulevat itsestään, että he ovat uskonnollisia, tai joista sanotaan, että he ovat uskonnollisia, he eivät aina varmasti sitä ole. Ihmiset voivat erehtyä toisistaan ja ihmiset voivat erehtyä itsestään. Meillä on ainoastaan yksi ehdoton ja varma tunnusmerkki todella uskonnollisesta ihmisestä, jonka sielussa elämänhenki puhuu uskonnollisena vaistona. Semmoinen ihminen ihailee ja tavoittelee ennenkaikkea hyvyttä ja oikeutta. Hän tavoittelee kaikkia hyveitä. Jos ihminen on todella uskonnollinen, hän vaistomaisesti ihailee kaikkea hyvää ja oikeaa, kaikkea epäitsekästä. Sentähden hänen on niin helppo käsittää, että on olemassa Jumala, joka maailmaa hallitsee. Hänen on niin helppo uskoa, että tässä elämässä on takana jumalallinen tahto, joka tahtoo, että meidän ihmisten pitäisi olla hyviä, puhtaita, yksinkertaisia, nöyriä, oikeamielisiä j.n.e. Kaikkia tällaisia hyveitä pitäisi ihmisessä olla, sillä hän tuntee niitä itsessään. Todella uskonnollinen ihminen ei voisi tehdä mitään vääryyttä. Hän ei voisi olla paha, hän ei voisi olla tietoisesti itsekäs. Uskonnollisuuden tunnusmerkki on hyvyyden rakastaminen. Jos ajattemme suuria uskonnonperustajia, he kaikki opettavat, että ihmisen tulee luopua itsekkyydestä, pahuudesta, synnistä, vääryydestä, saastaisuudesta, ja pyrkiä hyvyteen, oikeuteen j.n.e. Uskonnollisen ihmisen vaisto kulkee aina hyvyyteen päin.

Jos ei uskonnollinen vaisto hänessä ole kylliksi elävä, niin että se oikein täyttäisi hänen mielensä, jos

elämänhengen ääni kuuluu hänessä vain heikosti, silloin hän ei osakaan olla hyvä; päinvastoin hänen sisäinen tietonsa siitä, että pitäisi olla hyvä, tekee hänet usein julmaksi ja vaativaiseksi toisten ihmisten suhteen. Näitä tällaisia ihmisiä emme sentähden saata lukea tosiuskonnollisiin ihmisiin. He eivät ole vielä niitä sieluja, joissa elämänhenki puhuu uskonnollisessa muodossa, vaan ne ovat tavallisia jokapäiväisiä ihmisiä, jotka elämän varrella ja yhteiskunnallisissa oloissa joutuvat uskonnollistenkin vaikutusten alaisiksi, niin että heille voi olla edullista ulkonaisesti ja yhteiskunnallisesti, että he muka ovat uskonnollisia, käyvät kirkossa, kuuntelevat pappien saarnoja j.n.e. Heidän uskonnollisuutensa ei ole todellista. Heihin on vaikutus tullut ulkoapäin ja jokin heidän sielussaan on kaikunut vastaan. Mutta se on niin pientä, ettei se vielä tee heistä uskonnollisia sieluja. Tämä ero on pidettävä mielessä, kun tahdomme ymmärtää todella uskonnollista ihmistä.

Nyt saatamme huomata, että jotkut taiteilija-, ajattelija- tai uskonnolliset sielut taikka muunlaisetkin ihmiset ovat joutuneet merkilliseen kohtaan omassa sieluelämässään. He eivät ole enää täynnä elämän voimaa, aktiivista intoa, uskoa elämään. He ovat väsyneet ja kysyvät itseltään: „onko elämä mitään? Onko se minkään arvoista?“ Mikään ei heitä tyydytä. „Olisihan elämä jotakin, jos jaksaisi innostua ja uskoa, — miksi ei sitä elää voisi? Mutta usko puuttuu. Tämä elämä tuntuu mitättömältä. Ei kannata oikeastaan olla olemassa. Pitäisi päästä olemattomaksi. Kaikesta paras ratkaisu elämälle, kaikista ihmeellisistä ja ihanin ja suurenmoisin ratkaisu olisi se, että ei tarvitsisi ollenkaan olla olemassa.“

Semmoiseen kohtaan tulee itse asiassa jokainen ihminen ennemmin tai myöhemmin.

Ja mitä se on? Missä kohdassa on ihminen silloin?

Silloin hän on siinä kohdassa, josta ihmiskunnan suurin auttaja sanoo: „taivasten valtakunta on lähestynyt.“ Jos ihminen todella saattaa rehellisesti sanoa: „nyt en enää usko mihinkään, kaikista vähimmin itseeni ja omaan onneeni; nyt tahtoisin olla olematta“, ja jos se ei ole ohimenevää, fyysillistä heikkoutta eikä johdu siitä, että ihminen on tyhjentänyt elinvoimansa johonkin suureen työhön tai muuhun, niin että hän tuntee itsensä tyhjäksi hetkellisesti, silloin hänen mielessään väikkyy ihanana tuo tavallinen buddhalainen lause: „olemattomuus on kaiken ratkaisu. Kaikki olemassaolo on surua ja kärsimystä! Pyrkikää pois olemassaolosta! Pyrkikää olemattomuuteen! Pyrkikää kaiken sammumiseen, nirvaanaan!“ Ja silloin moni voi luulla, että Buddha todella niin opetti, — Buddha oli kaikista viisain. Väsynyt sielu ei huomaa, että jos nirvaana on olemattomuutta ja Buddha oli saavuttanut nirvaanan, miksikä Buddha vielä oli olemassa? Hän kulki 45 vuotta ympäri Indiassa ja saarnasi: pyrkikää nirvaanaan, pyrkikää sammumiseen, pyrkikää olemattomuuteen. Ja hän itse, joka opetti näin, oli olemassa. Ei hänkään siis osannut näyttää esimerkillä, että hänen oppinsa oli tosi. Ei hänkään osannut todistaa sen totuutta. Eikö tässä ole ristiriita?

Siinä olisi tietysti ristiriita, jos tuo ihmisen tunnelma olisi oikea tai jos hän osaisi tulkita tunteensa oikein, kun hän sanoo itselleen: kaikista ihaninta olisi olemattomuus. Mutta ihmisen tunnelma ei ole tullut hänen omassa ajatuksessaan oikein tulkituksi, ja sentähden Buddhankin sanat ovat tulleet väärin käännettyiksi, ehkä Itämaillakin jonkun verran väärin ymmärretyiksi. Sillä se nirvaana, josta Buddha opetti, oli tietenkin semmoista, jonka ihminen voi saavuttaa elämässä, koska Buddha sanoi: minä olen nirvaanassa, minä olen saavuttanut nirvaanan. Sentähden nirvaana pikemmin kuvaa samaa asiaa kuin Kristuksen sana: taivasten valtakunta on lähestynyt.

Kun ihminen on tullut siihen kohtaan, että hän tuntee itsensä moraalisesti väsyneeksi, mihinkä hän oikeastaan on väsynyt? Hän on väsynyt itseensä. Hän on väsynyt omaan personalliseen olemassaoloonsa. Hän on väsynyt itsekkyyteen. Itsekkyyks on tullut hänelle raskaaksi taakaksi. Ja vaikka itsekkyyks olisi hänessä kiinni hienon hienossa muodossa, vaikka hän ei saisi kiinni omasta itsekkyydestään, piilee silttenkin hänen omassa itsestään painostava taakka. Ja kun Kristus tulee ja sanoo: taivasten valtakunta on lähestynyt, niin tämä vain merkitsee: „ihminen, heitä oma itsesi. Luovu omasta personallisuudestasi. Minuudestasi sinun ei tarvitse luopua. Siitä, joka sanoo „minä“, siitä subjektista omassa itsessäsi sinä et voi luopua. Mutta kaikesta, mikä sanoo: minä olen se tai se, minä olen semmoinen tai semmoinen, siitä kaikesta sinä

voit ja sinun pitää luopua saavuttaaksesi elämän, se on: taivasten valtakunnan elämän. Elämä on elämää Jumalan valtakunnassa. Elämä on ikuista autuutta ja rauhaa. Elämä on onnea ja riemua. Mutta elämä alkaa silloin, kun luovut itsestäsi, heität huolehtimisesi ja sanot: tässä minä olen. Nyt en tahdo enää mitään määritelmiä asettaa elämälle. Nyt tahtoisin vain, että elämänhenki voisi minut kokonaan täyttää, niin että osaisin noudattaa taivaallisen Isän tahdon kaikessa olemisessäni. Sillä tavalla soisin, että elämäni olisi. En enää kysy mitään ehtoja. En enää sano: elämän pitäisi minulle olla sitä tai tuota. Minä luovun siitä kaikesta. Minä vain sanon: jospa voisin palvella elämää! Jospa voisin täyttää elämän tahdon!“

Kun tämän ymmärtää ihminen, silloin hän on valmis ottamaan vastaan taivasten valtakunnan. Hän voi nähdä ikäänkuin näyssä, mikä hänenkin elämänsä viimeinen päämäärä täytyy olla. Hänestäkin täytyy lopulta tulla elämän puhdas ilmentäjä, Jumalan palvelija, Jumalan lapsi, Jumalan poika. Ja jotta hän sitä täydellisesti voisi olla, täytyy hänenkin saavuttaa täydellisyys. Sentähden taivasten valtakunta sanoo hänelle: „nyt on otollinen aika, älä tilaisuuttasi laiminlyö.“ Ihmiset vaeltavat melkein liian kauan pimeydessä ja tietämättömyydessä. Ihmiset ovat melkein liian uppiniskaisia ja itsepintaisia. Me tahdomme niin paljon itse sanoa ja määrätä, kuinka pitää olla. Jos meissä olisi rohkeutta ja viisautta, niin me sanoisimme: „tässä me olemme! Elämä, Jumala käyttäköön meitä!“ Jos uskaltaisimme lähteä tälle taipaleelle, silloin alkaisi meidän onnemme, meidän ikuinen elämämme, rauhamme, autuutemme.

Kuvitelkaamme nyt, että tällä tavalla alkaisimme elää, että sanoisimme elämälle: ota minut, tee minusta jotakin, käytä minua jollakin tavalla! Osaammeko silloin heti elää täydellisesti sitä elämää? Emme. Mutta tässä maailmassa olemme juuri sitä varten, että oppisimme täydellisesti elämään. Kaikki muu elämä on valmistusta tähän, aavistusta tästä. Mutta ihmisen täytyy uskaltaa kokonaan antautua elämälle, Jumalalle, alkaessaan taivasten valtakunnan uutta elämää. Vaikkei hän vielä osaa elää täydellisesti, on hän „astunut tielle“. Ja tielle astujalle elämä sanoo: „kaikki, mitä sinä olet, aseta se elämän palvelukseen. Jokaisella ihmisellä on jokin talentti, niinkuin Kristus sanoi, jokin kyky, jokin taipumus määrättyyn työhön ja toimintaan. Aseta se elämän palvelukseen. Älä itseäsi ajattele. Käytä kykyäsi, niinkuin uskonnollisella kielellä sanotaan, Jumalan ylistykseksi.“ Ja elämä lisää: „tee vain sitä työtä, jota rakastat. Älä tee muuta työtä. Ainoastaan sen työn, jota rakastat, voit antaa elämän palvelukseen. Taiteilijajielut ja ajattelijajielut ja muut semmoiset ovat pikkuisen edellä muusta ihmiskunnasta, sillä he rakastavat. He rakastavat elämää. He rakastavat omaa tehtäväänsä, omaa työtänsä. Sentähden tiedä: mitä tahansa työtä sinä rakastat, tee sitä, sillä sitä työtä yksin sinä osaat tehdä Jumalan kunniaksi. Sinun ei tarvitse sekautua toisten tehtäviin. Vanha itämaalainen lause sanoo: toisen dharma eli elämäntehtävä on täynnä vaaroja. Vaikka se olisi sinulle helpompi ja tuottaisi sinulle kunniaa, älä tee sitä, vaan anna jokaisen suorittaa oma dharmansa, elämäntehtävänsä. Tee sinä omasi. Pane siihen voimasi ja tarmosi ja sielusi ja tee työsi elämän takia ja elämän kunniaksi. Silloin olet onnellinen.“

Ajatelkaamme nuoria, ajatelkaamme niitä ihmisiä, jotka seisovat elämän edessä ja joiden pitäisi valita tehtävä itselleen. Kuinka mielellään mallikelpoinen maailma sanoo noille nuorille ihmisille: „sitä ja sitä sinun pitää tehdä. Koko sinun sukusi on tehnyt semmoista työtä — sinunkin pitää tehdä sitä.“ Kuinka mielellään mallikelpoinen maailma määrittelee nuorille ihmisille, millä tavalla heidän tulisi rakentaa oma elämänsä. Se on kaikki elämän kannalta väärin. Maailman ja muiden ihmisten, vanhempain, jos he tahtoisivat olla viisaita, ei pitäisi sanoa nuorille ihmisille muuta kuin: „tehkää sitä, mitä rakastatte, sitä, joka on teille korkeinta ja suurinta ja ihaninta, vaikka se olisi meidän silmissä pientä ja mitätöntä! Tehkää kuinka yksinkertaista työtä tahansa, kunhan se vain on teistä ihanteellista ja korkeata, ja me siunaamme teitä.“

Oikeastaan kasvatamme nuoria ja lapsia aivan väärään suuntaan. Kasvatamme heihin kaikenlaisia ennakkoluuloja. Kasvatamme heitä pois totuudesta ja pois elämästä. Vieroitamme heidät ihanteista, hyvydestä, kauneudesta ja totuudesta. Kasvatamme heitä ajattelemaan, että „niin ja niin pitää olla“ ja „tuo ei sovi.“ Sen sijaan meidän pitäisi kasvattaa heitä niin, että tuntisivat ja tietäisivät, että korkein elämässä on nähdä, mikä on kunkin oma tehtävä elämän palveluksessa. Ja kun nuoren ihmisen sielu aukenisi näkemään jotakin ihannetta, pitäisi meidän sitä ihannetta kunnioittaa. Niin vaatii elämä.

Semmoiseen kohtaan elämä asettaa jokaisen meistä kerran. Meidän pitää asettaa oma työmme ja tehtävämme elämän palvelukseen. Se on meidän talenttimme. Joka kerran kun synnymme maailmaan, saamme jonkun tehtävän. Tehtävä tulee kerta kerralta suuremmaksi ja vaativammaksi, jos sielumme tottuu siihen, että se tekee, mitä sen sisällä elämän äänenä kuuluu. Jos suoritamme tehtävämme elämän kunniaksi, kuljemme eteenpäin sillä tiellä, joka vie täydellisyyteen, täydelliseen onneen ja autuuteen ja rauhaan.

Siitä hetkestä lähtien, jolloin ihminen astuu elämän palvelukseen, Jumalan palvelukseen, siitä hetkestä lähtien hän on onnellinen. Hänen onnensa on alkanut silloin. Ei häntä pelota se, että n.s. karma asettaa esteitä hänen tielleen. Esteet ovat ensinnäkin hänessä itsessään: omat heikkoutensa, puutteellisuutensa, kyvyttömyytensä. Toiset ovat hänen ulkopuolellaan: kaikki vaikeudet, jotka elämä asettaa ja jotka ovat seurauksia hänen omista menneistä teoistaan, hänen „huono onnensa“ elämässä, joka niinkään on seuraus menneisyydestä. (Taikka hänen „hyvä onnensa“, joka sekin voi olla vaarallinen karma.) Kaikki nämä esteet, sisäiset ja ulkonaiset, jotka elämä heittää hänen eteensä, kuuluvat silloin hänen onnensa. Kaikki on onnea ja hyvää silloin, kun ihminen on ottanut Jumalan valtakunnan vastaan. Ei hän enää näe pahaa, ei onnettomuutta, ei kärsimystä, mitä häneen itseensä tulee. Hänen kärsimyksensä ovat kaikki hyviä, koska ne kaikki ovat hänen „karmassaan“.

Ja mikä on karma? Karma on meidän vanhoja velkojamme. Mitä nyt tulee tehdä vanhoille veloille? Ne pitää maksaa. Mutta velkojen maksaminen on ikävä ja raskas tehtävä silloin, kun olemme köyhiä. Silloin kun olemme elämässä onnettomia ja kaikki on pimeätä, silloin on meistä ikävää — vallan hirvuaista ja tarpeetonta ruveta taistelemaan heikkouksia vastaan, ruveta voittamaan itseään toisessa tai toisessa suhteessa! Kuinka vaikeaa tämä kaikki on! Vaikeroimme ja valitamme, että meillä on niin huono onni elämässä. Ei mikään menesty. Kaikki ovat meitä kohtaan kovia ja sydämettämiä. Kaikki on silloin vaikeata, kun olemme köyhiä. Ja köyhiä olemme, niinkauan kuin emme tiedä, mitä elämä on. Ei ole ihmeteltävä, että meistä on ikävä maksaa velkoja, että meistä karma on vaikea. Karma heittää päällemme esim. sairauden. Onko se hauskaa? Ei, se tuntuu meistä kamalalta. Vaikkakin meille selitetään, että se on karmaa ja että olemme tilaisuudessa maksamaan vanhaa velkaamme elämälle, tuntuu se meistä yhtä raskaalta. Vaikkakin uskomme, että se on karmaa, emme kuitenkaan tunne itseämme onnellisiksi. Puremme huuliamme ja vaikenemme, mutta emme osaa iloita, sillä ikävä on maksaa velkojaan, kun on köyhä.

Jos meillä on kymmenen tuhannen markan velka ja tällaisena vaikeana aikana tulot menevät elämiseen, niin että kun korkojen ja lyhennysten maksupäivä tulee, täytyy vain lisätä velkoja, niin eihän se ole hauskaa! Mutta kuinka toisenlaista on näissä raha-asioissa, jos yhtäkkiä saamme varoja sata miljoonaa! Ajatelkaa: sata miljoonaa! Kaikista hauskinda on silloin lentää iloisen ylpeänä sen luo, jolta olemme lainanneet nuo kymmenen tuhatta. „Tässä on velkani teille ja lisäksi vaikka sata prosenttia korkoa paljaasta ilosta.“

Jos äkkiä olemme tulleet rikkaiksi, on velkojen maksu hauskaa, silloin se ei tunnu miltään suurissa pääomissamme.

Samassa asemassa on ihminen silloin, kun hän ottaa vastaan Jumalan valtakunnan ja tulee sisäiseen suhteeseen elämän henkeen ja totuuteen. Hän on samassa asemassa kuin ihminen, joka äkkiä on saanut periä sata miljoonaa markkaa — tai paljon enemmän, äärettömiä pääomia. Ja kun hän on silloin niin mahdollottoman rikas, kuinka hän voisi olla muuta kuin iloinen ja kiitollinen kaikista velkojenkin maksusta? Mitä ne ovat? Mitä kärsimykset ovat hänelle? Hänhän on niin rikas. Velka ei merkitse hänelle mitään. Hänen sielunsa on täynnä riemua ja onnea ja autuutta ja rauhaa. Kärsimykset, vastoinkäymiset, nöyrytykset, kaikki ne ovat hänelle paljasta onnea vain.